

Mötesbok: Fritidsnämnden (2026-04-22)

Fritidsnämnden

Datum: 2026-04-22

Plats: Esplanaden, Länken 3 trappor, Stadshuset

Kommentar:

Dagordning

Kl. 13.15 Upprop Esplanaden

Kl. 16.00 -16.30 Fritidsbankens årsrapport 2025

Behandling av mötesärende

29/26 Val av justerare, godkännande av dagordning och fråga om jäv	3
30/26 Stöd till anläggningar, investering 2026	4
31/26 Stöd till anläggningar, drift 2026	6
32/26 Motion 3/2026: Förbättra arbetet med att Umeå ska växa tryggt och säkert; Joline Göttfert (M)	9
33/26 Information och rapporter april 2026	16
34/26 Anmälningssärenden/delegationsbeslut april 2026	21

Tjänsteskrivelse

2026-04-10

Fritidsnämnden

Diarienumr: FN-2026/00006

Val av justerare, godkännande av dagordning och fråga om jäv

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar

att till justerare av dagens protokoll utse Joline Göttfert (M).

att godkänna sammanträdet dagordning.

att till protokollet notera eventuell anmälan om jäv.

Ärendebeskrivning

Eventuella ändringar i nämndens föredragningslista noteras. En jävig person får varken delta i handläggningen av ärendet eller närvara vid nämndens hantering av ärendet.

Beredningsansvariga

Elisabeth Anttu, nämndsekreterare

Stefan Hildingsson
Fritidsdirektör

Elisabeth Anttu
Nämndsekreterare

Tjänsteskrivelse

2026-04-14

Fritidsnämnden

Diariennr: FN-2026/00027

Stöd till anläggningar, investering 2026**Förslag till beslut**

Fritidsnämnden beslutar

att fördela *Stöd till anläggningar* med inriktningen *investering* enligt bifogad bilaga.

Ärendebeskrivning

Investeringsstödet syftar till att skapa förutsättningar för nybyggnad och reparation av föreningsägda lokaler och anläggningar. Prioriterade områden är bland annat miljöförbättringar, energisparåtgärder, tillgänglighet, utveckling av barn- och ungdomsverksamhet samt ökat nyttjande av lokal och anläggning.

Budget för 2026:	2 315 322 kr
Fördelat belopp:	1 265 056 kr
Kvar att fördela:	1 050 266 kr

Beslutsunderlag

Bilaga FN Stöd till anläggningar, investering

Beredningsansvariga

Ida Odeblom, fritidskonsulent

Beslutet ska skickas till

Sökande föreningar

Monica Svonni
Verksamhetschef Föreningsbyrå/stab

Ida Odeblom
Fritidskonsulent

Stöd till anläggning, investering

Budget: 2 315 322

Förening	Projekt	Verksamhet	Prio område	Kostnader	Ansökt	Beslut	Kommentar
EFS Sävar	Ytterdörr	Samlingslokal	Energispar	30 000	30 000	27 000	Scoutverksamhet
Fällforsåns byaförening	Kök, lilla salen	Samlingslokal	Tillgänglighet	111 698	78 188	78 188	Ökat nyttjande
IFK Umeå	Hiss	Renovering	Tillgänglighet	420 000	420 000	0	Under utredning Badmintonstadion
IOGT-NTO Medmänskiska	Köksrenovering	Samlingslokal	Tillgänglighet	300 000	200 000	200 000	Bredda dörr, byta maskiner, elöversyn
Röbäcks 4H-gård	Ridbanor	Ridskola	Tillgänglighet	200 000	200 000	0	Saknar långsiktigt avtal
Skoteralliansen Umeå	Skoterleder	Skoter	Tillgänglighet	360 000	360 000	200 000	10 föreningar, beviljas även driftbidrag
Umeå Barnensdagsförening	Bastuhus/förråd	Lokalägande	Tillgänglighet	350 000	275 000	275 000	Renovera bastu och förråd för ökat nyttjande
Umeå Biljardklubb	Lokal	Biljard	Renovering	600 000	200 000	200 000	Ny lokal på Ersboda
Umeå Dansskola	Lokal	Dans	Renovering	4 000 000	500 000	0	Tillbakadragen ansökan
Umeå Discgolfklubb	Korgar 18 st	Discgolf	Renovering	94 298	94 298	84 868	I20 banan, stor antal utövare veckovis
Umeå Karträdet	Kartframställan	Orientering	Tillgänglighet	293 000	293 000	200 000	5 föreningar, nyttjas av skolan och allmänheten
SUMMA						1 265 056	

Diariennr: FN-2026/00023

Stöd till anläggningar, drift 2026

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar

att fördela *Stöd till anläggningar drift* enligt bilaga.

Ärendebeskrivning

Stöd till anläggningar är till för att stötta ideella föreningar som äger och driver egna lokaler och anläggningar inom idrotts- och friluftsområdet samt för samlingslokaler inom kommunen. Stödet består av två delar:

- ett driftstöd som syftar till att täcka delar av driftskostnaderna för föreningsägda lokaler, anläggningar och samlingslokaler för att på så sätt stötta föreningar att driva egna anläggningar som komplement till de kommunala.
- ett investeringsstöd som syftar till att skapa förutsättningar för nybyggnad och renovering av föreningsägda anläggningar för att på så sätt bidra till utveckling och förbättringar av anläggningar som är till gagn för kommunmedborgarna.

Återstående medel för *Stöd till anläggningar 2026* är 1 050 266 kronor.

Umeå Golfklubb inkom med en sen ansökan och beviljas 82 500 kr för drift av golfanläggning enligt schablon.

Södra Umeå Ryttarförening inkom i april 2025 med en skrivelse till fritidsnämnden. I sin framställan ansökte föreningen om ett ökat driftsbidrag. Förvaltningen har därefter genomfört en utredning och föreslår att föreningen beviljas ett tillfälligt utökat driftsstöd om 300 000 kr för drift av ridanläggning. Stödet föreslås vara tillfälligt och motiveras av att en mer omfattande utredning avseende stöd till anläggningar, drift för närvarande pågår.

I detta förslag fördelas 382 500 kr varav 667 766 kr återstår att fördela under 2026.

Beslutsunderlag

Bilaga Stöd till anläggningar, drift 2026

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2026/00023

Monica Svonni
Verksamhetschef Föreningsbyrå/stab

Ida Odeblom
Fritidskonsulent

Stöd till anläggningar

Budget: 1 050 266

Stöd till anläggning, drift

Golfanläggning

Förening	Antal hål	Bidrag/hål	Förslag 2026	Beslut 2025	Akt.stöd	Övrigt
Umeå Golfklubb	27 + 6	2 500	82 500	82 500	Ja	Sen ansökan

Ridanläggning

Förening	Sökt belopp	Beviljat 2026	Förslag 2026	Beslut 2025	Akt.stöd	Övrigt
Södra Umeå Ryttarklubb	1 300 000	800 000	300 000	800 000	Ja	Utökat stöd

S:a			382 500			
-----	--	--	---------	--	--	--

Tjänsteskrivelse

2026-03-21

Fritidsnämnden

Diarienumr: FN-2026/00021

Motion 3/2026: Förbättra arbetet med att Umeå ska växa tryggt och säkert; Joline Göttfert (M)

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar

att godkänna yttrande i enlighet med tjänsteskrivelsen.

att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Ärendebeskrivning

Joline Göttfert (M) har inkommit med en motion till kommunfullmäktige med benämningen *Förbättra arbetet med att Umeå ska växa tryggt och säkert*. Fritidsnämnden, kulturnämnden och tekniska nämnden har fått motionen för yttrande och Säkerhetsenheten för handläggning till kommunstyrelsen. Jämställdhetsutskottet önskar också yttra sig över motionen.

Joline Göttfert (M) yrkar:

att uppdra till kommunstyrelsen att upprätta en rutin för att sprida information internt i kommunen, samt till de kommunala bolagen, om sådant som är relevant för att bekämpa brottslighet (1)

att uppdra till fritidsnämnden och kulturnämnden att ändra i regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar så att föreningar som inte samarbetar med myndigheter ej ska kunna få kommunalt stöd (2)

att uppdra till samtliga nämnder som ansvarar för uthyrning av kommunens lokaler att ändra sina uthyrningsregler så att föreningar som inte är bidragsberättigade eller som inte samarbetar med myndigheter inte får hyra kommunens lokaler (3)

att Föreningsbyrån ska handlägga allt stöd som går till föreningslivet (4)

att uppdra till Föreningsbyrån att meddela kommunala bolag när en förening inte längre är bidragsberättigad, för att t.ex. undvika att kommunala bolag sponsrar föreningar som inte följer kommunens krav för att vara bidragsberättigade (5)

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2026/00021

att uppdra till fritidsnämnden och kulturnämnden att omgående ta bort föreningar som inte uppfyller kraven för att få kommunalt stöd från kommunens föreningsregister (6)

Fritidsnämndens yttrande

Förvaltningen har satt en siffra bakom motionärens yrkanden för att förtydliga svaren i fritidsnämndens yttrande.

1. När det gäller spridning av information gör lagstiftningen en skillnad mellan att lämna ut allmän handling och att sprida allmän handling. Att på begäran lämna ut en allmän handling regleras i Offentlighets- och sekretesslag (OSL 2009:400) samt tryckfrihetsförordningen (1949:105). Senast i december 2025 ändrades lagstiftningen för att kunna utbyta information mellan myndigheter för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslighet, fusk och felaktiga utbetalningar. Att sprida allmän handling kan vara olagligt om det sker i syfte att utpeka någon som brottslig eller klandervärd på sett sätt som medför missaktning.

Riksdagen antog 2024 lag (2024:307) om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Även i denna lag finns det reglerat att en uppgift som omfattas av sekretess inte ska lämnas ut om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Kommunala föreningsstöd och sponsring utgör i sig allmänna handlingar och omfattas därmed, som utgångspunkt, inte av sekretess. Detta utesluter dock inte att vissa uppgifter inom ett enskilt ärende kan omfattas av sekretess exempelvis uppgifter om ekonomiska förhållanden. Beroende på vilken förening som avses i ett enskilt ärende kan också reglerna för GDPR behöva beaktas.

Omständigheter som kan tala emot ett utlämnande av uppgifter är bland annat att dessa rör affärs- eller driftsförhållanden där ett röjande kan medföra betydande skada för en näringsverksamhet. Om uppgiften gäller allvarlig brottslighet eller organiserad och systematisk brottslighet väger brottsbekämpningens intresse ofta tungt i sekretessavvägningen.

I 18:3 OSL finns bestämmelser som rör myndigheter som biträder åklagarmyndigheter med flera. Sekretessen enligt 1 och 2 §§ gäller i annan verksamhet än sådan som där avses hos en myndighet för att biträda en åklagarmyndighet, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Skatteverket, Tullverket eller Kustbevakningen med att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott. Sekretessen gäller också hos tillsynsmyndigheten i

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2026/00021

konkurs och hos Kronofogdemyndigheten för uppgift som gäller misstanke om brott.

Sekretessen enligt 1 a § gäller i annan verksamhet än sådan som där avses hos en myndighet för att biträda en åklagarmyndighet med en utredning om självständigt förverkande. *Lag (2024:788)*.

Mot denna bakgrund och med beaktande av att det föreligger en rättslig skillnad mellan att på begäran lämna ut allmän handling och att aktivt sprida information anser fritidsnämnden att det är fel att beordra tjänstepersoner att sprida uppgifter med risk för att sekretessbrott begås.

Fritidsnämnden bedömer att ett mer ändamålsenligt och rättssäkert tillvägagångssätt är att kommunala nämnder och bolag, i dialog med föreningar, begär rätt att inhämta relevant information från andra kommunala verksamheter inför beslut om stöd eller sponsring alternativt involverar Föreningsbyrån i beredningen.

2. Kommunfullmäktige beslutade i februari 2020 om *Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar*. Enligt gällande reglemente har ansvarig nämnd rätt att besluta om mindre justeringar av stöden utifrån löpande utvärdering medan större förändringar ska fastställas av kommunfullmäktige. I det nuvarande regelverket lyfts Umeå kommuns värdegrund fram vilket innebär att det är rimligt att föreningar som erhåller kommunalt stöd också förväntas samverka med relevanta myndigheter. Under 2026 pågår en översyn av regelverket som kommer att föreläggas kommunfullmäktige för beslut.

3. Föreningsbyrån ansvarar för uthyrning av kommunens lokaler och anläggningar. Taxorna är differentierade utifrån om hyresgästen är en bidragsberättigad förening, privatperson eller företag. Eftersom kommunen subventionerar taxor för föreningslivet är det motiverat att det riktas till bidragsberättigade föreningar. En ej bidragsberättigad förening ingår i kategorin företag vilket är ordinarie taxa. Att helt utesluta ej bidragsberättigade föreningar från möjligheten att hyra lokaler kan likställas med att privatpersoner och företag nekas tillgång vilket exempelvis skulle utesluta arrangemang, konserter och spontanaktiviteter.

4. Föreningsbyrån utgör Umeå kommuns samlade ingång för föreningslivet. Verksamheten handlägger samtliga föreningsstöd i enlighet med regelverket och deltar även i beredningar av andra stödformer. Fritidsnämnden anser att de förvaltningar som i dagsläget inte involverar Föreningsbyrån i sina beredningar bör göra detta. Det gäller exempelvis bidrag, avtal och andra samverkansformer med föreningslivet.

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2026/00021

5. Se svar under punkt 1.

6. Föreningsbyrån ansvarar för att pröva om en förening är bidragsberättigad. Skälen till att en förening inte är bidragsberättigad kan variera från att behov av offentliga medel saknas till att medel har använts felaktigt. Föreningsbyrån genomför årligen granskningar av föreningar. Dessa kan initieras genom identifierade avvikelser, slumpmässiga urval eller inkomna uppgifter. Initiering av granskning innebär i sig inte att misstanke om brott eller oegentlighet föreligger utan är ett led i kommunens systematiska arbete med uppföljning, kontroll och riskhantering av kommunala stöd. Det är vidare av vikt att skilja mellan föreningen som juridisk person och dess företrädare vid bedömning av uppgifter i samband med exempelvis granskning.

Under 2025 var 926 föreningar registrerade i Umeå kommuns föreningsregister varav 518 var bidragsberättigade. Den stora bredden av föreningar bidrar till att kommunens medborgare kan ta del av en meningsfull fritid oavsett om verksamheten bedrivs med eller utan kommunalt stöd. Det bör framhållas att föreningar som inte är bidragsberättigade ändå kan bedriva väl fungerande verksamhet och därför fortsatt bör ha möjlighet att vara registrerade i kommunens föreningsregister.

Beslutsunderlag

Motion 3/2026: Förbättra arbetet med att Umeå ska växa tryggt och säkert; Joline Göttfert (M)

Beredningsansvariga

Monica Svonni, verksamhetschef Föreningsbyrå/stab

Beslutet ska skickas till

KS diarium, märk KS-2026/00187

Stefan Hildingsson
Fritidsdirektör

Monica Svonni
Verksamhetschef
Föreningsbyrå/stab

Från: KS Diarium
Skickat: den 12 februari 2026 13:04
Till: Umeå Fritid; Kulturförvaltningen Kultur; TN Diarium SHBK;
Säkerhetsenheten
Kopia: Annika Dalén; Linda Gustafsson; Camilla Adolfsson
Ämne: Motion 3/2026: Förbättra arbetet med att Umeå ska växa tryggt och säkert; Joline Göttfert (M)
Bifogade filer: Motion 20260206.docx

Hej!

Fritidsnämnden, Kulturnämnden och Tekniska nämnden för yttrande och Säkerhetsenheten för handläggning till KS inom 3 månader. Se bifogad motion nr. 3/2026: Förbättra arbetet med att Umeå ska växa tryggt och säkert; Joline Göttfert (M).

Kopia till Linda Gustafsson och Annika Dalén med svar till KS diarium om JUSK ska yttra sig eller inte.

Skicka nämndens yttrande till <mailto:ksdiarium@umea.se>, märk ämnesraden med diarienummer: KS-2026/00187.

Tidplan

Stopptid för handlingar till KSNAU 2026-05-12

KSNAU 2026-05-26

KS 2026-06-02

KF 2026-06-15

Med vänlig hälsning

Therese Stellen

Registrator

090 – 16 40 15

070 – 361 57 32

therese.stellen@umea.se

Umeå kommun

Stadsledningskontoret

Demokrati och juridik

901 84 Umeå

Besöksadress: Skolgatan 31A

www.umea.se

**UMEÅ
KOMMUN**

Motion till Umeå kommunfullmäktige

Förbättra arbetet med att Umeå ska växa tryggt och säkert

Umeå kommun arbetar sedan 2018 med Umeå växer tryggt och säkert (UVTS). Det är ett samverkansarbete mellan kommun, polis, näringsliv och civilsamhälle. I Umeå finns även det brottsförebyggande rådet, Umebrå, som samlar representanter från kommunen, Region Västerbotten och polisen.

Brottsförebyggande arbete är ett stort fokus inom kommunen, vilket är positivt. Men det finns saker som kan bli ännu bättre. Ett problem som finns idag är att viktig information inte alltid sprids mellan de olika förvaltningarna. Det har förekommit tillfällen där en förvaltning har gjort en polisanmälan i ett ärende, men en annan förvaltning inte har haft kännedom om det trots att det vore viktigt att de kände till det. Detta är en brist inom kommunens verksamhet.

Genom att inte dela aktuell och betydelsefull brottsförebyggande information mellan förvaltningar, och i vissa fall även till kommunala bolag, riskerar vi att missa information som är viktig för att förebygga brott. Det skulle exempelvis kunna vara att Föreningsbyrån bedömer att en förening inte uppfyller demokratikraven som ställs för att vara bidragsberättigad från kommunen, men att ett kommunalt bolag fortsätter att sponsra föreningen.

Föreningsbyrån har uppdraget att ha kontakten med föreningar och ideella verksamheter från kommunens sida. Trots detta har det vid upprepade tillfällen varit så att andra förvaltningar har handlagt stöd till föreningslivet, utan att Föreningsbyrån varit inblandad. Det är Föreningsbyrån som ska ha kontakt med föreningslivet och som därmed har bäst kännedom om föreningar. Om inte stöd till föreningslivet handläggs av Föreningsbyrån riskerar kommunen att ge stöd till föreningar som av olika anledningar inte bör få kommunala medel.

Med anledning av ovanstående yrkar jag att fullmäktige beslutar

att uppdra till kommunstyrelsen att upprätta en rutin för att sprida information internt i kommunen, samt till de kommunala bolagen, om sådant som är relevant för att bekämpa brottslighet

att uppdra till fritidsnämnden och kulturnämnden att ändra i regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar så att föreningar som inte samarbetar med myndigheter ej ska kunna få kommunalt stöd

att uppdra till samtliga nämnder som ansvarar för uthyrning av kommunens lokaler att ändra sina uthyrningsregler så att föreningar som inte är bidragsberättigade eller som inte samarbetar med myndigheter inte får hyra kommunens lokaler

att Föreningsbyrån ska handlägga allt stöd som går till föreningslivet

att uppdra till Föreningsbyrån att meddela kommunala bolag när en förening inte längre är bidragsberättigad, för att t.ex. undvika att kommunala bolag sponsrar föreningar som inte följer kommunens krav för att vara bidragsberättigade

att uppdra till fritidsnämnden och kulturnämnden att omgående ta bort föreningar som inte uppfyller kraven för att få kommunalt stöd från kommunens föreningsregister

Umeå 2026-02-06

Joline Göttfert, kommunfullmäktigeledamot (M)

Diarienumr.: FN-2026/00003

Information och rapporter april 2026

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar

att godkänna redovisningen av informationen.

Ärendebeskrivning

Gratis lovaktiviteter 2025 och plan för 2026

Eva Lindgren, fritidskonsulent

Genomlysning av föreningar

Ola Svensson, enhetschef

Kl. 16.00-16.30 Fritidsbankens årsrapport 2025

Johanna Vilhelmsson, VD Idrottsservice

Övrig fråga

Johan Asplund (MP) – Elbilar

Fritidsdirektören informerar

- Fritidsnämnden 19 maj, lokal
- Övrigt

Beslutsunderlag

Genomlysning av bidragsberättigade föreningar i Umeå kommun

Beredningsansvariga

Stefan Hildingsson, fritidsdirektör

Ola Svensson, enhetschef

Eva Lindgren, fritidskonsulent

Stefan Hildingsson

Fritidsdirektör

Elisabeth Anttu

Nämndsekreterare

Genomlysning av bidragsberättigade föreningar i Umeå kommun

Bakgrund

Det ideella föreningslivet har en central roll i det svenska samhället. Genom föreningar skapas demokratiskt engagemang, social gemenskap, meningsfull fritid och viktiga samhällsinsatser. Kommunens stöd till föreningslivet är därför en viktig förutsättning för ett sammanhållet Umeå.

Samtidigt ställs krav på kommuner att säkerställa att offentliga medel används på ett korrekt sätt. Nationellt har frågor om välfärdsbrott och missbruk av offentliga stöd uppmärksammas och flera myndigheter pekar på vikten av att kommuner arbetar systematiskt med uppföljning och kontroll.

Mot denna bakgrund har Föreningsbyrån genomfört en omfattande genomlysning av de ideella föreningar som är bidragsberättigade i Umeå kommun. Målsättningen har varit att stärka tillförlitligheten i bidragssystemet samtidigt som föreningslivets förutsättningar att verka långsiktigt och demokratiskt värnas.

Uppdragets inriktning

Genomlysningen har haft tre övergripande syften:

- att säkerställa att kommunala stöd används på ett ändamålsenligt sätt
- att stärka kommunens förmåga att förebygga och upptäcka välfärdsbrott
- att bidra till att stärka föreningarnas demokratiska infrastruktur

Arbetet ska förstås som en grundlig systematisk genomgång av de bidragsberättigade föreningarnas centrala handlingar och uppgifter i föreningsregistret, inte som en fördjupande granskning av enskilda föreningar.

Att endast de bidragsberättigade föreningarna i föreningsregistret granskats motiveras av att det enligt bidragsregelverket *Regler för Umeå kommuns stöd till ideella föreningar* endast är dessa som kan boka resurser/lokaler och säsongstider till subventionerat pris (föreningstaxa) samt ansöka om och beviljas stöd från kommunen.

Genomförande

Genomlysningen har genomförts av Föreningsbyrån under 2025 med uppstart under hösten 2024.

Totalt har 524 bidragsberättigade föreningar ingått i genomlysningen. De handlingar och uppgifter som kontrollerats har varit sådana som enligt kommunens bidragsregelverk krävs för att vara en bidragsberättigad förening. Det gäller bland annat:

- stadgar
- årsmöteshandlingar (det vill säga årsmötesprotokoll, verksamhetsberättelse, ekonomisk redovisning och revisionsberättelse)
- organisationsnummer
- kontouppgifter

Även centrala uppgifter i föreningsregistret har ingått i genomlysningen.

Arbetet har föregåtts av interna workshops, kompetensutveckling och framtagande av stödmaterial för att säkerställa en enhetlig bedömning. För att säkerställa objektivitet fördelades föreningarna så att ingen konsulent granskade föreningar man normalt handlägger.

Nyckelinsikter

Genomlysningen visar sammantaget att Umeå kommun har ett omfattande och aktivt föreningsliv som bedriver värdefull verksamhet för kommunens invånare.

Samtidigt har ett antal utvecklingsområden identifierats, främst kopplade till föreningarnas administrativa rutiner och dokumentation.

Det är i sammanhanget viktigt att betona:

- att ingen förening misstänktes för oegentligheter eller bidragsfusk
- att genomlysningen inte har lett till polisanmälningar eller ytterligare enskilda granskningar
- att inga åtgärder har bedömts nödvändiga när det gäller återkrav av utbetalade bidrag

De brister som identifierats handlar i huvudsak om formella eller administrativa frågor, exempelvis dokument som saknas i systemet, dokument som behöver uppdateras eller uppgifter som behöver kompletteras.

Det är också viktigt att understryka att genomlysningen har genomförts på en mer omfattande nivå än vad som normalt görs i den ordinarie handläggningen.

Vad genomlysningen visar

Resultatet från genomlysningen, som är en ögonblicksbild från 2025, visar framför allt på tre övergripande utvecklingsområden: föreningarnas stadgar, årsmöteshandlingar och dokumentation samt uppgifter i föreningsregistret.

Föreningarnas stadgar

Ett fåtal föreningar saknade stadgar i föreningsregistret medan ett antal har stadgar som behöver uppdateras eller kompletteras. I flera fall rör det sig om äldre dokument eller mallar som inte fullt ut anpassats till den egna föreningen.

Årsmöteshandlingar och dokumentation

Många föreningar lämnar in fullständiga årsmöteshandlingar. Samtidigt finns föreningar där någon handling saknas eller där dokumenten saknar formella delar, exempelvis underskrifter.

Uppgifter i föreningsregistret

En del uppgifter i föreningsregistret behöver uppdateras. Det gäller exempelvis kontaktuppgifter, styrelseinformation eller kontouppgifter. Dessa uppgifter ansvarar föreningarna själva för att hålla aktuella.

Sammantaget visar resultatet från genomlysningen på vissa brister i administrativ kvalitet och uppdatering av uppgifter, snarare än på brister i föreningarnas verksamhet eller användning av kommunala medel.

Betydelsen för kommunens bidragssystem

Genomlysningen har gett Föreningsbyrån en betydligt bättre kunskap om föreningarnas strukturer och administrativa kapacitet. Arbetet har även bidragit till att utveckla interna arbetssätt, rutiner och kompetens kring föreningsdokument och ekonomisk redovisning.

Sammantaget stärker detta kommunens förmåga att säkerställa ett robust och tillförlitligt bidragssystem samtidigt som förutsättningarna för ett starkt föreningsliv värnas.

Fortsatt arbete

Genomlysningen utgör utgångspunkt för ett fortsatt utvecklings- och uppföljningsarbete under 2026.

Fokus i det arbetet kommer att ligga på att stärka föreningarnas demokratiska infrastruktur. Det kommer bland annat att ske genom:

- informationsinsatser om föreningsadministration
- utbildningsinsatser för föreningar
- stöd i arbetet med stadgar och årsmöteshandlingar
- utvecklad kommunikation kring föreningsregistret

Ambitionen är att arbetet ska bidra till att föreningarna får ännu bättre förutsättningar att bedriva en stabil, transparent och demokratisk verksamhet.

Avslutande reflektion

Föreningslivet är en av de viktigaste bärarna av demokrati, delaktighet och social gemenskap i Umeå. Den genomförda genomlysningen kan därför också ses som en investering i föreningslivets långsiktiga styrka.

Genom att tillsammans med föreningarna arbeta vidare med de utvecklingsområden som identifierats är förhoppningen att Umeå även framöver ska ha ett starkt, öppet och livskraftigt civilsamhälle.

Genomlysning av bidragsberättigade föreningar i Umeå kommun 2026-04-13

Kontaktuppgifter:

Ola Svensson, ola.svensson@umea.se

Tjänsteskrivelse

2026-04-10

Fritidsnämnden

Diarienumr.: FN-2026/00004

Anmälningssärenden/delegationsbeslut april 2026**Förslag till beslut**

Fritidsnämnden beslutar

att godkänna redovisningen av delegationsbeslut och anmälningssärenden för april 2026.

Ärendebeskrivning**Delegationsbeslut****Föreningsbyrå**

Anmälningssärenden april, dnr: FN-2026/00004-14

Fritidsnämndens stipendiejury

Fritidsnämndens stipendier 2026, dnr: FN-2026/00028-1

Anmälningssärenden**Personuppgiftsincidenter**

Under perioden 2026-01-01—03-31 har inga incidenter inrapporterats, dnr: FN-2026/00012-1

Allmänna ärenden

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskotts beslut 2026-03-10 § 80, "SM-veckan vinter 2029", dnr: FN-2024/00037-5

Kommunstyrelsens beslut 2026-03-17 § 55, "Riktlinje för Umeå kommuns visseblåsarfunktion", dnr: FN-2026/00002-90

Kommunfullmäktiges beslut 2026-03-30 § 82, "Förläggning av nämnders och bolags mandatperiod", dnr: FN-2026/00002-110

Beredningsansvariga

Elisabeth Anttu, nämndsekreterare

Stefan Hildingsson
FritidsdirektörElisabeth Anttu
Nämndsekreterare

Anmälningsärenden Fritidsnämnden (2025-04-22)

Lotteriärenden

Följande föreningar har beviljats registrering av lotteri enligt enligt 6 kap. 9 § Spellagen:

- Umeå IK Fotbollsförening för perioden 2026-04-01 till och med 2031-03-31
- Viking Kraftsport för perioden 2026-03-27 till och med 2031-03-26

Handläggare:	Ida Odeblom
Sökande:	IKSU
Arrangemang:	Från Ålidhem till IKSU – en trygg väg in i föreningslivet
Bidragsform:	Stöd till insatser för att Umeå ska växa tryggt och säkert
Ärendenr i Rbok:	213852
Datum:	Våren 2026
Sökt belopp:	34 000 kr
Beviljat belopp:	34 000 kr
Motivering till beslut:	Under vårterminen mars-juni genomförs totalt 10 aktivitetstillfällen, där aktiviteterna varierar mellan lagidrotter, individuella idrotter och utomhusaktiviteter. När målgruppen icke aktiva på Ålidhemsområdet.

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Kroksjö Byalag
Arrangemang:	Digital skärm
Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar

Ärendenr i Rbok:	216191
Datum:	-
Sökt belopp:	10 000 kr
Beviljat belopp:	0 kr
Motivering till beslut:	Avslag. Inköp av digital skärm till byns samlingslokal kan inte beviljas inom ramen för utvecklingsstöd. Föreningen hänvisas istället att söka LLU-stöd.

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Klabböle IF
Arrangemang:	Digital skärm
Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	2161113
Datum:	-
Sökt belopp:	20 000 kr
Beviljat belopp:	0 kr
Motivering till beslut:	Avslag. Inköp av skärm till byns samlingslokal kan inte beviljas inom ramen för utvecklingsstöd. Föreningen hänvisas istället att söka LLU-stöd.

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Tornedalingar kväner, lantalaiset i Umeå
Arrangemang:	Efterklang från Norrbotten – WAO
Bidragsform:	Kulturpotten
Ärendenr i Rbok:	214608
Datum:	2026-02-01
Sökt belopp:	25 400 kr
Beviljat belopp:	20 000 kr

Motivering till beslut:	Efterklang från Norrbotten är en föreställning om poeten Wilho Akseli Ollikainen och hans konstnärskap. Den efterföljs av WAO med en musikföreställning där såväl vemod som glädje inryms. Främjar ett nationellt minoritetsspråk.
--------------------------------	--

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Tornedalingar kväner, lantalaiset i Umeå
Arrangemang:	Författarbesök Viktor Krutrök
Bidragsform:	Kulturpotten
Ärendenr i Rbok:	216248
Datum:	2026-02-25
Sökt belopp:	4 250 kr
Beviljat belopp:	0 kr
Motivering till beslut:	Avslag. Ansökan inkommen för nära arrangemangsdatum.

Handläggare:	Monica Svonni, Eva Lindgren
Sökande:	Umeå Parasportförening
Arrangemang:	Anpassad idrottsdag 2026 (tidigare Special Olympic School Day)
Bidragsform:	Arrangemangsstöd
Ärendenr i Rbok:	215230
Datum:	2026-04-16
Sökt belopp:	17 000 kr
Beviljat belopp:	15 000 kr
Motivering till beslut:	En aktivitetsdag där elever i anpassad skola i Umeåregionen ges möjlighet att upptäcka olika idrotter.

Handläggare:	Monica Svonni, Eva Lindgren
---------------------	-----------------------------

Sökande:	Umeå Parasportförening
Arrangemang:	Parasport Challenge 2026
Bidragsform:	Arrangemangsstöd
Ärendenr i Rbok:	215643
Datum:	2026-03-12—15
Sökt belopp:	25 600 kr
Beviljat belopp:	25 000 kr
Motivering till beslut:	Parasport Challenge är ett evenemang som arrangeras av Parasport Umeå och Västerbottens Parasportförbund tillsammans med flera lokala idrottsföreningar. Detta är det fjärde året som Parasport Challenge arrangeras, andra året som vinterupplaga. Under evenemanget erbjuds ett antal prova på-aktiviteter och två föreläsningar.

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Umeå Karateklubb
Arrangemang:	Sportlovsaktiviteter för barn och ungdomar
Bidragsform:	UVTS Gratis lovaktiviteter
Ärendenr i Rbok:	214335
Datum:	Sportlovet 2026
Sökt belopp:	15 600 kr
Beviljat belopp:	0 kr
Motivering till beslut:	Avslag. Sent inkommen ansökan och stöd kan inte beviljas retroaktivt.

Handläggare:	Rebecka Jakobsson
Sökande:	Friluftsfremjandet Lokalavd Umeå
Arrangemang:	Biski, grupp & privatlektioner genom FF i Umeå

Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	216861
Datum:	Säsongen 2026/2027
Sökt belopp:	10 000 kr
Beviljat belopp:	10 000 kr
Motivering till beslut:	Möjliggör för personer med funktionsvariation att kunna åka nedförsäkning (biski) tillsammans med familj, vänner, ledsagare efter genomgången utbildning.

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Båtmuseets vänner
Arrangemang:	Skattjakt på Holmöns båtmuseum sommaren 2026
Bidragsform:	Gratis lovaktiviteter
Ärendenr i Rbok:	217486
Datum:	2026-06-14—08-16, mellan morgon och kvällsfärja alla veckans dagar
Sökt belopp:	20 000 kr
Beviljat belopp:	20 000 kr
Motivering till beslut:	Föreningen beviljas stöd för framtagande av material till en skattjakt på Holmöns båtmuseum. Skattjakten ger ökad kunskap om historiska föremål och om livet i skärgården. Bidrar till att öka antalet öppna, tillgängliga och kostnadsfria aktiviteter på sommarlovet.

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Umeå Pickleballklubb
Arrangemang:	Prova på Pickleball
Bidragsform:	UVTS Gratis lovaktiviteter

Ärendenr i Rbok:	216160
Datum:	Påsklovet 2026 (en dag)
Sökt belopp:	5 000 kr
Beviljat belopp:	5 000 kr
Motivering till beslut:	Föreningen anordnar drop in pickleball på Musköten för lovlediga barn och unga. Bidrar till att öka antalet öppna, tillgängliga och kostnadsfria aktiviteter på påsklovet.

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	IFK Umeå
Arrangemang:	Påsklov på Badmintonstadion
Bidragsform:	UVTS Gratis lovaktiviteter
Ärendenr i Rbok:	217727
Datum:	Påsklovet 2026 (10 dagar)
Sökt belopp:	41 745 kr
Beviljat belopp:	30 360 kr
Motivering till beslut:	Föreningen ordnar drop in badminton på Badmintonstadion för lovlediga barn och unga. Bidrar till att öka antalet öppna, tillgängliga och kostnadsfria aktiviteter på påsklovet.

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Ögonblicksteatern
Arrangemang:	Ingen är ensam om sin ensamhet!
Bidragsform:	UVTS Gratis lovaktiviteter
Ärendenr i Rbok:	215704
Datum:	Påsklovet 2026 (en dag)

Sökt belopp:	46 500 kr
Beviljat belopp:	23 500 kr
Motivering till beslut:	Föreningen spelar två föreställningar samt bjuder in till efterföljande samtal om ofrivillig ensamhet. Bidrar till att öka antalet öppna, tillgängliga och kostnadsfria aktiviteter på påsklovet.

Handläggare:	Rebecka Jakobsson
Sökande:	Föreningen Panterbowlarna Umeå
Arrangemang:	Prova På-Bowling
Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	214706
Datum:	2026-03-23 – 05-04
Sökt belopp:	5 040 kr
Beviljat belopp:	5 040 kr
Motivering till beslut:	För att få nya personer att prova på bowling utan kostnad.

Handläggare:	Rebecka Jakobsson
Sökande:	SPF Seniorerna Umeå Norra
Arrangemang:	Stark och Säker Håkmark
Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	215697
Datum:	2026-03-25 –05-28 samt 2026-09-02 – 12-16
Sökt belopp:	4 000 kr
Beviljat belopp:	4 000 kr
Motivering till beslut:	För att kunna erbjuda träning i grupp på Håkmarks Bygdegård varje onsdag under våren och hösten 2026.

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Umeå Simsällskap
Arrangemang:	Påsklovsbad/Discobad
Bidragsform:	UVTS Gratis lovaktiviteter
Ärendenr i Rbok:	217738
Datum:	Påsklovet 2026 (tre dagar)
Sökt belopp:	26 520 kr
Beviljat belopp:	16 920 kr
Motivering till beslut:	Föreningen arrangerar discobad på Ersbodabadet. Ett sätt att ge barn och unga möjlighet att öka sin vattenvana samtidigt som det ger en annan typ av badupplevelse med discolampor och musik. Bidrar till att öka antalet öppna, tillgängliga och kostnadsfria aktiviteter på påsklovet.

Handläggare:	Stefan Myrén
Sökande:	Stöcke IF
Arrangemang:	Drop-in och UG i Stöcke
Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	216637
Datum:	2026
Sökt belopp:	12 400 kr
Beviljat belopp:	12 400 kr
Motivering till beslut:	Föreningen kommer under ett års tid genomföra sju UG-tillfällen på Mötesplats Stöcke samt 10 drop-in tillfällen i idrottshallen.

Handläggare:	Stefan Myrén
Sökande:	Mariehem Sportklubb

Arrangemang:	Gå-fotboll
Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	217601
Datum:	2026-05-06 – 09-30
Sökt belopp:	20 850 kr
Beviljat belopp:	7 000 kr
Motivering till beslut:	Föreningen vill, tillsammans med Vän i Umeå, via Gå-Fotboll locka till rörelse och motion med särskilt fokus på personer och grupper som kan antas riskera passivitet, hamna "lite vid sidan av" och inte minst – erbjuda möjlighet till nya kontakter och gemenskap.

Handläggare:	Rebecka Jakobsson
Sökande:	Buff Nord
Arrangemang:	Trygg mötesplats
Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	217538
Datum:	2026-04-09 – 06-04
Sökt belopp:	30 000 kr
Beviljat belopp:	10 000 kr
Motivering till beslut:	Föreningen vill etablera, utveckla och få fler barn och unga i verksamhet med minst 20 deltagare på Trygg mötesplats i Umeå. Riktat sig till barn som har en förälder eller annan nära anhörig i fängelse, häkte eller frivård.

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Röbäcks 4H-gård
Arrangemang:	Gratis påsklovsaktiviteter på Röbäcks 4H-gård
Bidragsform:	UVTS Gratis lovaktiviteter

Ärendenr i Rbok:	216676
Datum:	Påsklovet 2026 (en dag)
Sökt belopp:	12 000 kr
Beviljat belopp:	5 000 kr
Motivering till beslut:	På Röbbäcks 4H-gård kan lovlediga barn och unga gå på påskäggsjakt och prova på ponnyridning. Bidrar till att öka antalet öppna, tillgängliga och kostnadsfria aktiviteter på påsklovet.

Handläggare:	Eva Lindgren
Sökande:	Rädda barnen Umeå
Arrangemang:	Påsk vibes
Bidragsform:	UVTS Gratis lovaktiviteter
Ärendenr i Rbok:	217639
Datum:	Påsklovet 2026 (fem dagar)
Sökt belopp:	17 250 kr
Beviljat belopp:	17 250 kr
Motivering till beslut:	Föreningen arrangerar fotbollscup och dodgebollturnering på Ålidhemshallen samt fade workshop, fifachill och påskpyssel på Klossen för lovlediga barn och unga. Bidrar till att öka antalet öppna, tillgängliga och kostnadsfria aktiviteter på påsklovet.

Handläggare:	Rebecka Jakobsson
Sökande:	Röbbäcks 4H-gård
Arrangemang:	Prova på dagar på Röbbäcks 4H-gård
Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	216963

Datum:	2026-04-01 – 06-30
Sökt belopp:	15 000 kr
Beviljat belopp:	4 000 kr
Motivering till beslut:	Prova-på-ridning för barn mellan 7 till 15 år ger fler chansen att prova ridning som fritidsaktivitet.

Handläggare:	Rebecka Jakobsson
Sökande:	Umeå gymnastikförening
Arrangemang:	Prova på aktiviteter VT 26
Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	215639
Datum:	2026-05-23
Sökt belopp:	15 128 kr
Beviljat belopp:	3 000 kr
Motivering till beslut:	Öppet hus i barngymnastik på Mariebergsskolan för barn mellan 3 och 10 år.

Handläggare:	Stefan Myrén
Sökande:	Umeå Karateklubb
Arrangemang:	Drop-in, självförsvar för tjejer 12-16 år
Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	214331
Datum:	2026
Sökt belopp:	48 800 kr
Beviljat belopp:	31 300 kr
Motivering till beslut:	Drop in aktiviteter i karate för flickor mellan 12 och 16 år.

Handläggare:	Rebecka Jakobsson
Sökande:	Barns förtroende för framtiden
Arrangemang:	Kulturaktiviteter för barn och ungdomar
Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	217701
Datum:	2026-04-01 – 10-31
Sökt belopp:	37 000 kr
Beviljat belopp:	5 000 kr
Motivering till beslut:	Uppstart av nya kulturaktiviteter för barn och ungdomar på Ålidhem.

Handläggare:	Rebecka Jakobsson
Sökande:	Föreningen U&Me Dance
Arrangemang:	Funk- a- loss Linedance för personer med funktionsvariation.
Bidragsform:	Utvecklingsstöd rättigheter och samhällsnytta
Ärendenr i Rbok:	214499
Datum:	2026-04-01 – 12-31
Sökt belopp:	63 800 kr
Beviljat belopp:	11 800 kr
Motivering till beslut:	Vill genomföra en Linedance-kurs för personer med funktionsvariation.

Handläggare:	Rebecka Jakobsson, Daniel Vikström
Sökande:	Lynx studios
Arrangemang:	Lynx Filmläger
Bidragsform:	Utvecklingsstöd rättigheter och samhällsnytta samt Utvecklingsstöd kulturverksamhet och arrangemang

Ärendenr i Rbok:	219060
Datum:	2026-08-10 – 08-15
Sökt belopp:	99 400 kr
Beviljat belopp:	29 050 kr (samt ytterligare 59 850 kr från Kulturnämnden)
Motivering till beslut:	Det är ett årligen återkommande filmläger för filmintresserade tjejer, transpersoner och icke-binära i åldrarna 13 till 19 år.

Fritidsnämndens stipendier 2026

Fritidsnämnden har delat ut stipendier sedan 1967. Med dessa årliga stipendier vill fritidsnämnden uttrycka sin uppskattning för såväl värdefullt ideellt ledarskap och föreningsengagemang som för goda idrottsliga prestationer som har utförts under det föregående året.

Sammanlagt inkom 62 nomineringar till fritidsnämndens fyra stipendier. Av dessa har stipendiejuryn den 4 februari 2026 valt nedanstående personer. Beslutet fattades av fritidsnämndens ordförande Ari Leinonen (S), fritidsnämndens vice ordförande Joline Göttfert (M), fritidsnämndens ledamot Anders Hägglund (S) och verksamhetschef Monica Svonni. Stipendierna delades ut den 17 mars 2026 i samband med Umeå Baskets hemmamatch.

Aktiva idrottsutövare

Stipendiet delas ut för en god idrottslig prestation som utförts under det senaste året. Stipendiet riktar sig till idrottare tävlande på junior- eller seniornivå. Stipendiaten ska ha gjort en utmärkande prestation i en lag- eller individuell idrott på nationell eller internationell nivå. Idrotten ska vara ansluten till Riksidrottsförbundet.

Juryn har valt att utse Evelina Henriksson, IFK Umeå och Leo Nordstedt, Umeå Bågskytteklubb till årets aktiva idrottsutövare.

Beslutet motiveras enligt följande:

2025 har varit ett starkt tävlingsår för Evelina Henriksson, som nu tillhör den absoluta Sverigeeliten. Hon har tagit SM-guld på både 10 000 meter och halvmaraton samt brons på 5 000 meter och 10 km terräng. Internationellt har hon representerat Sverige med fina resultat, bland annat en tredjeplats på 10 km i det 100 årsjubilerande Finnkampen och en seger i Nordiska Mästerskapen i terräng. Evelina har dessutom satt personliga rekord på alla distanser från 1 500 meter till halvmaraton. Som löpare och tränare i IFK Umeå är hon en uppskattad och inspirerande förebild för klubbens ungdomar, både på och utanför banan.

Under 2025 har Leo, då 17 år, fortsatt sin starka utveckling som elitaktiv bågskytte och befäst sin position som en av Sveriges mest lovande unga skyttar. Han har tagit medaljer på både

Junior-SM och Senior-SM, satt svenska rekord och bidragit till lagmedalj vid Nordiska ungdomsmästerskapen. Hösten 2025 representerade han Sverige i Run Archery European Cup i Paris och tog en imponerande 9:e plats i U21-klassen – i en för honom helt ny tävlingsgren. Utanför tävling är han en uppskattad förebild med disciplin och fokus långt över sin ålder. Leo träffar inte bara målet – han visar vägen framåt.

Idrotts- och/eller ungdomsledare

Stipendiet delas ut för ett värdefullt och engagerat ledarskap i förening med verksamhet i Umeå kommun. Stipendiet riktar sig i regel till en person med minst fem års erfarenhet av ledaruppdrag.

Juryen har valt att tilldela Fernando Flores, Renyi Umeå årets stipendium till idrotts- och eller ungdomsledare.

Beslutet motiveras enligt följande:

Fernando "El Toro" Flores är, vid 42 års ålder, en av Umeås mest betydelsefulla ledarprofiler inom MMA. Genom sitt engagemang, sin uthållighet och sin stora erfarenhet har han blivit en trygg kraft i träningsmiljön och en förebild för både unga och etablerade utövare. Under 2025 fortsatte han att inspirera som aktiv, men framför allt genom sitt sportsliga uppträdande, sin ödmjukhet och sin genuina vilja att lyfta andra. Han skapar sammanhållning, sprider glädje och visar vad respekt i kampsport verkligen innebär. Fernandos positiva inflytande i träningsmiljön och hans betydelse för kampsportsgemenskapen i Umeå gör honom värd att uppmärksammas

Årets eldsjäl, till minne av Lennart Johansson

Stipendiet delas ut till en person som gjort extraordinära insatser inom föreningslivet, främst med fokus på barn- och ungdomsverksamhet. Stipendiet ska belöna insatser gjorda under de senaste två åren.

Utmärkelsen Årets eldsjäl tillägnas Lennart Johansson. I över 40 år satte Lennart sin prägel på politiken i stort men särskilt i fritidsnämnden. Särskilt brann han för föreningslivet där han hade ett oerhört engagemang för idrott, både elit och bredd. Han var alltid noga med att lyfta föreningslivets betydelse för samhället.

Juryen har valt att utse Jenny Ferry, Umeå Kanotklubb och Patricia Persson, Södra Umeå Ryttarförening till årets eldsjäl.

Beslutet motiveras enligt följande:

Jenny har under flera år varit en drivande kraft och engagerad ordförande i Umeå Kanotklubb. Genom sitt inkluderande ledarskap har hon inspirerat medlemmar att utvecklas och ta en aktiv roll i föreningens arbete. Under hennes ledning har klubben satsat på ledarutbildning, stärkta medlemsaktiviteter och ett hållbarhetsarbete som vuxit till en modell som nu inspirerar både förbund och andra föreningar. Jenny är navet som håller allt samman – med engagemang, initiativkraft och en förmåga att skapa delaktighet och inkludering bygger hon en hållbar gemenskap. Jenny driver bara inte föreningen – hon är eldsjälens som lyfter och stärker individen.

Patricia är en ovärderlig kraft i Södra Umeå Ryttarförening och hennes engagemang tycks aldrig sina. Som styrelseledamot har hon skapat utvecklande träningsmöjligheter genom att bjuda in tränare från hela landet, vilket gett ryttare på alla nivåer chans att växa. Hon arrangerar aktiviteter som stärker både föreningskänslan och synlighet, bland annat en populär familjedag som lockade familjer från hela stan. Patricia ser vad som behövs – och genomför det. Hon hittar sponsorer, skapar engagemang och rycker in där det krävs extra handkraft. Patricias engagemang är den kraft som lyfter föreningen framåt

Föreningspersonlighet för lång och trogen tjänst

Stipendiet delas ut för att uppmärksamma en person som under lång tid varit anställd eller ideellt engagerad i föreningslivet. Personen ska på ett förtjänstfullt och engagerat sätt bidra till att utveckla föreningens verksamhet.

Juryn har valt att tilldela Stefan Thorin, Umeå Skytteförening årets stipendium för lång och trogen tjänst.

Beslutet motiveras enligt följande:

Stefan har i närmare 40 år varit en ovärderlig kraft i Umeå Skytteförening och engagerar sig i nästan alla delar av verksamheten. Han ansvarar för 50-metersbanan och organiserar luftgevärs-, korthålls- och 300-meterstävlingar, vilket säkerställer hög kvalitet i föreningens tävlingsverksamhet. Stefan är också en nyckelperson i nybörjarverksamheten, där han tar emot anmälningar, gör startlistor, uppdaterar resultat och utbildar medlemmar i skjutbaneteknik. För Stefan finns inga problem – bara lösningar. Hans långa och helt ideella arbete har varit betydande för skyttesportens utveckling i Umeå. Stefan är inte bara en värdig pristagare – han är själva definitionen av lång och trogen tjänst

Beredningsansvariga

Ida Odeblom, fritidskonsulent

2026-04-10

Fritidsnämndens personuppgiftsincidenter under kvartal 1 2026

Dataskyddsförordningen, eller GDPR som den också kallas efter det engelska namnet The General Data Protection Regulation, innehåller regler om hur den personuppgiftsansvarige får behandla personuppgifter. Till dataskyddsförordningen finns också kompletterande svensk lagstiftning främst i formen av lag med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (SFS 2018:218) med tillhörande förordning SFS 2018:19.

Syftet med dataskyddslagstiftningen är att skydda fysiska personers grundläggande friheter och rättigheter vid behandling av personuppgifter och att harmonisera skyddet inom EU.

Dataskyddsorganisation

Umeå kommuns dataskyddsorganisation består av dataskyddsombudet, informationssäkerhetsamördnaren samt personuppgiftscoordinatorer som representerar kommunens nämnder. Respektive nämnd är personuppgiftsansvarig. För fritidsnämnden finns två utsedda personuppgiftscoordinatorer - funktionerna fritidskonsulent IT-samordning och nämndsekreterare.

Personuppgiftsincidenter

I rollen som personuppgiftscoordinator ingår bl a att ta emot och utreda personuppgiftsincidenter. Med en personuppgiftsincident menas en händelse som leder till oavsiktlig eller olaglig förstöring, förlust eller ändring eller till obehörig tillgång av personuppgifter som behandlas.

Enligt beslut i fritidsnämnden 2018-10-17 § 59 när nämnden fastställde "Riktlinjer för personuppgiftsincidenthantering" ska fritidsnämnden varje kvartal informeras om de incidenter som skett inom fritidsnämndens verksamhetsområde och de åtgärder som vidtagits.

Under perioden 2026-01-01—03-31 har inga personuppgiftsincidenter inrapporterats.

Umeå kommun
Fritidsförvaltningen
Postadress: 901 84 Umeå
Besöksadress: Brogatan 12B
Telefon: 090-16 10 00 (växel)
Webbplats: www.umea.se/kommun

§ 80

Diariernr: KS-2026/00260

SM-veckan vinter 2029

Beslut

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar

att i enlighet med kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskotts beslut från 2024-08-13 (§108) fullfölja optionen om att vara värdkommun för SM-veckan vinter 2029

att uppdra åt näringslivsavdelningen och fritidsnämnden att ansvara för arrangemanget samt att sluta erforderliga avtal med Riksidrottsförbundet

att finansieringen av SM-veckan hanteras i budgetprocess för 2029.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott beslutade 2024-08-13 (§108) att godkänna fritidsnämndens skrivelse till kommunstyrelsen med förslag om att Umeå kommun skulle ansöka om att vara värd för SM-veckan vinter 2026, samt erhålla option för 2029 års arrangemang.

Beslutet om optionen 2029 var beroende av att avtal fanns upprättade mellan Riksidrottsförbundet, SVT och Svenska Skidförbundet. Sådana avtal finns nu och Riksidrottsförbundet vill gå vidare och skriva avtal med Umeå Kommun om 2029.

SM-tävlingarna är ett nära samarbete med kommun, förbund och lokala föreningar. Förbundet kräver att en värdkommun gör en avsättning i storleksordningen 10 miljoner för arrangemanget. Främst för att säkra att det finns resurser för snö, läktare, infrastruktur, lokala samarbeten m m. En mindre del av helheten betalas som ersättning till förbundet för rättigheten. Kostnaden är även avhängig av vilka sporter som ansöker samt var tävlingarna genomförs, där tex behov av anpassningar och

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-03-10

konstsnö för främst skidor. Vi ser en stor nytta av investeringar som gjorts inför 2026 års tävlingar och att flera av dessa kommer anläggningarna, föreningarna och Umeåborna till gagn även vid andra tillfällen. Utöver detta har vi som kommun och plats skapat en god organisatorisk förmåga för denna typ av stora evenemang.

Näringslivsavdelningen, fritidsnämnden och Visit Umeå ser positivt på hur arrangemanget bidrar till Umeås tillväxt. Utöver direkta intäkter för det lokala närings- och föreningslivet bidrar arrangemanget till att stärka Umeåbornas upplevelse av Umeå som en bra plats att leva och bo på samt stärker bilden av Umeå mot inflyttare, besökare och investerare.

Beredningsansvariga

Peter Juneblad, Stefan Hildingsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Näringsliv

Fritidsnämnden

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-03-17

§ 55

Diarienum: KS-2026/00238

Riktlinje för Umeå kommuns visseblåsarfunktion

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att stadsdirektör får i uppdrag att genomföra en utredning av och återkomma med förslag på justering av organisation för stadsledningskontorets förvaltning

att förslaget till organisation ska innefatta rollen biträdande förvaltningschef

att funktionsansvar för varaktig visseblåsarfunktion i enlighet med riktlinje underställs biträdande förvaltningschef

att ge stadsdirektör i uppdrag att tillse interimistisk chefslösning för visseblåsarfunktionen till dess att biträdande förvaltningschef för stadsledningskontoret är tillsatt

att funktionsansvar i enlighet med riktlinje åläggs interimchef

att riktlinje kompletteras med visualisering av visseblåsarfunktionens organisatoriska placering

att texten i riktlinjen ändras så att orden "jurister/handläggare" konsekvent i dokumentet ersätts av "behöriga personer" på alla platser

att förslag till riktlinje för Umeå kommuns visseblåsarfunktion revideras i enlighet med ovanstående och därmed fastställs.

att ge stadsdirektör i uppdrag att se över och vid behov föreslå tillägg till kommunstyrelsens delegationsordning.

Ärendebeskrivning

Den 11 november 2025 beslutade kommunstyrelsen att ge stadsdirektör i uppdrag att upparbeta förslag på riktlinje för Umeå kommuns visseblåsarfunktion. I enlighet med kommunstyrelsens beslut ska förslag till riktlinje tillställas kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott och fastställas av kommunstyrelsen.

Som en del i framtagandet av förslag till riktlinje har omvärldsbevakning av hur 10 andra kommuner/regioner valt att organisera och utforma sin visseblåsarfunktion genomförts. De kommuner/regioner som ingått i omvärldsbevakningen är Malmö, Uppsala, Lund, Ystad, Örebro, Helsingborg, Göteborg, Linköping, Stockholm och Västra Götalandsregionen. Endast ett fåtal av de kommuner som ingick i omvärldsbevakningen har politiskt fastställt styrning för visseblåsarfunktionen i form av riktlinje eller annat styrdokument (Malmö och Västra Götalandsregionen). 8 av de 10 kommuner/regioner som ingått i omvärldsbevakning kombinerar extern och intern organisering, två kommuner (Uppsala och Ystad) har valt att organisera funktionen internt.

I samband med genomförandet av omvärldsbevakningen har fördjupad dialog genomförts med representanter för Uppsala kommuns och Stockholms stad visseblåsarfunktioner. Den 13 jan inbjöds SKRs förbundsjurister till möte med Kommunstyrelsen, i samband med besöket genomfördes ett seminarium där SKRs jurister, nuvarande och föregående styrgrupp samt beredande tjänstepersoner i detta ärende deltog. Syftet med seminariet var att belysa de juridiska utgångspunkterna för utformning och organisering av kommunens visseblåsarfunktion.

Förslag till riktlinje

Det förslag till riktlinje som upparbetats syftar till att ange hur Umeå kommuns visseblåsarfunktion ska vara inrättad och fungera samt tydliggöra roll- och ansvarsfördelning i visseblåsarfunktionen samt roll- och ansvarsfördelning mellan visseblåsarfunktionen och den övriga organisationen.

Förslaget är upparbetat för att tillgodose lagstiftningens krav på skydd för rapporterade person samt krav på att mottagning, bedömning och

handläggning av enskilda ärenden ska ske på ett oberoende och självständigt sätt.

Förslaget till riktlinje innehåller väsentliga utgångspunkter, generella krav på kommunens visseblåsarfunktion, krav på visseblåsarfunktionens processer och arbetssätt samt krav på organisation, roll- och ansvarsfördelning samt förslag på utformning av organisation i enlighet med dessa krav.

När det gäller förslag till organisation och ansvarsfördelning är förslaget att delar av funktionen hanteras av externt upphandlad aktör och delar hanteras av oberoende och självständig kompetens som knyts till Stadsledningskontoret. Förslag om vilken avdelning inom stadsledningskontoret som funktionen byggs upp inom har föregåtts av en bedömning av respektive avdelnings lämplighet utifrån avdelningens befintliga uppdrag samt befintlig/tillkommande kompetens.

Utifrån denna bedömning föreslås funktionen byggas upp inom avdelning för Demokrati och juridik. Inom avdelningen rekryteras/utses handläggare/jurister med behörighet att självständigt och oberoende handha och utföra de uppgifter som faller inom ramen för ett uppföljningsärende enligt visseblåsarlagen (dvs dessa handläggare/jurister har mandat att agera självständigt utan att tillfråga chef, avdelningschef eller stadsdirektör). Inom avdelningen för Demokrati och juridik ingår idag redan annan funktion som har en sådan oberoende och självständig ställning (Dataskyddsbud).

Förslaget förankras med de fackliga organisationerna genom skriftlig information till Stadsledningskontorets SamverkansGrupp (FSG) och Centrala SamverkansGruppen (CSG) den 5 mars samt muntlig information till CSG den 9 mars och samverkan i CSG den 12 mars.

Implementering av varaktig organisation

Uppdraget att inrätta en varaktig organisation kommer att genomföras under våren 2026. Tillfällig organisation kvarstår till dess att varaktig organisation är på plats. Antagen riktlinje kommer tillämpas i sin helhet när varaktig organisation är implementerad och upphandling av extern leverantör är genomförd. Stadsdirektör kommer fortlöpande informera kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott om status i uppdraget.

Kontinuerlig utvärdering och revidering

Visselblåsardirektivet och visselblåsarlagen innehåller många detaljerade regler, men även regler som ger stort tolkningsutrymme. Det är en uttalad ambition i direktivet och i lagen att inte detaljreglera allt, utan att lämna till varje myndighet, organisation och företag att själv anpassa rapporteringskanalen efter sin verksamhet och organisation.

Detta förslag till riktlinje baseras på överväganden, tolkningar och antaganden som kan komma att utvecklas eller ändras då arbetssätt och organisering omsätts i praktiken. Beslut från tillsynsmyndigheter och domstolsprövningar kommer i framtiden också att ge mer vägledning för utformning av kommunens visselblåsarfunktion, dess organisering och rutiner. Det är därför av stor vikt att fastslagen riktlinje utvärderas och att riktlinjens aktualitet och relevans prövas återkommande.

Behov av eventuella förtydliganden som föranleds av förändringar i lagstiftning eller påvisas i utvärdering och/eller aktualitets och relevansprövning ska tillställas kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott för beredning och senare fastställande i kommunstyrelsen.

Förslag till beslut (tjänsteskrivelsen)

Kommunstyrelsen beslutar

- att fastställa Riktlinje för visselblåsarfunktion i Umeå kommun.
- att ge stadsdirektör i uppdrag att inrätta en varaktig organisation i enlighet med fastställd riktlinje.
- att ge stadsdirektör i uppdrag att se över och vid behov föreslå tillägg till kommunstyrelsens delegationsordning.

Beslutsunderlag

Riktlinje för visselblåsarfunktion i Umeå kommun. (Förvaltningens förslag)
Riktlinje för visselblåsarfunktion i Umeå kommun. Reviderad av KSNAU
2026-03-10.

Riktlinje för visselblåsarfunktion i Umeå kommun. Reviderad av
kommunstyrelsen 2026-03-17.

Beredningsansvariga

Dan Gideonsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Föredragande: Elin Pietroni, stadsdirektör

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-03-17

Yrkanden

Bore Sköld (V) – Påtalar olika behov av redaktionella ändringar.

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag med komplettering av illustrationer som beskriver arbetsprocess och roller.

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till den reviderade tjänsteskrivelsen enligt Hans Lindbergs förslag. Ordföranden finner att utskottet bifaller den reviderade tjänsteskrivelsen.

Därefter beslutar utskottet att uppdra till förvaltningen att inarbeta vissa redaktionella ändringar enligt Bore Skölds påtalande.

Särskilt uttalande

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) deltar inte i beslutet – återkommer i kommunstyrelsen.

Bore Sköld (V) deltar inte i beslutet – återkommer i kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Föredragande: Elin Pietroni, stadsdirektör och Dan Gideonsson, ledningskoordinator.

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Tillägg och ändringar enligt nedan:

- att stadsdirektör får i uppdrag att genomföra en utredning av och återkomma med förslag på justering av organisation för stadsledningskontorets förvaltning.
- att förslaget till organisation ska innefatta rollen biträdande förvaltningschef.
- att funktionsansvar för varaktig visselblåsarfunktion i enlighet med förslag till riktlinje underställs biträdande förvaltningschef.
- att ge stadsdirektör i uppdrag att tillse interimistisk chefslösning för visselblåsarfunktionen till dess att biträdande förvaltningschef för stadsledningskontoret är tillsatt.

-
- att funktionsansvar i enlighet med förslag till riktlinje åläggs interimchef.
 - att förslag till riktlinje för Umeå kommuns visseblåsarfunktion revideras i enlighet med ovanstående.
 - att förslag till riktlinje kompletteras med visualisering av visseblåsarfunktionens organisatoriska placering.
 - att under rubriken Processansvar ändra från jurist/handläggare till behöriga personer.

Anders Ågren (M) och **Bore Sköld (V)** – Att texten i riktlinjen ändras så att orden ”jurister/handläggare” konsekvent i dokumentet ersätts av ”behöriga personer” på alla platser.

Mariam Salem (MP) och **Lars Forsgren (SD)** – biträder ovanstående förslag.

Propositionsordning som godkänns

Kommunstyrelsen beslutar i enighet att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag med följande tillägg och ändringar:

- att stadsdirektör får i uppdrag att genomföra en utredning av och återkomma med förslag på justering av organisation för stadsledningskontorets förvaltning.
- att förslaget till organisation ska innefatta rollen biträdande förvaltningschef.
- att funktionsansvar för varaktig visseblåsarfunktion i enlighet med förslag till riktlinje underställs biträdande förvaltningschef.
- att ge stadsdirektör i uppdrag att tillse interimistisk chefslösning för visseblåsarfunktionen till dess att biträdande förvaltningschef för stadsledningskontoret är tillsatt.
- att funktionsansvar i enlighet med förslag till riktlinje åläggs interimchef.
- att förslag till riktlinje för Umeå kommuns visseblåsarfunktion revideras i enlighet med ovanstående
- att förslag till riktlinje kompletteras med visualisering av visseblåsarfunktionens organisatoriska placering.
- att texten i riktlinjen ändras så att orden ”jurister/handläggare” konsekvent i dokumentet ersätts av ”behöriga personer” på alla platser.

Umeå kommun
Kommunstyrelsen

Protokollsutdrag
2026-03-17

Beslutet ska skickas till
Kommunens nämnder
Kommunrevisionen

Riktlinje för Umeå kommuns Visselblåsarfunktion

Beslutad av
Kommunstyrelsen

Dokumenttyp
Riktlinje

Diarienummer
KS-2026/00238

Giltighetstid
Tills vidare

Datum, paragraf för beslut:
KS 2026-03-17, § 55

Dokumentansvarig
Stadsledningskontoret

Revidering/översyn
Senast 2028-03-31

Innehåll

Inledning.....	3
Syfte.....	3
Lagar och andra krav	3
Omfattning och avgränsning	3
Relaterade styrdokument	3
Revidering.....	3
Utgångspunkter	4
Skydd för rapporterande person.....	4
Vad kan rapporteras?	4
Vad kan inte rapporteras?.....	5
Vem kan rapportera skyddat till kommunens visselblåsarfunktion.....	5
Vem kan inte rapportera skyddat till kommunens visselblåsarfunktion	6
Generella krav på kommunens visselblåsarfunktion	7
Krav på visselblåsarfunktionens oberoende och självständighet	7
Sekretess och tystnadsplikt	7
Hantering och utlämning av allmän handling	8
Hantering av jäv och intressekonflikt	8
Behandling av personuppgifter	9
Krav på visselblåsarfunktionens processer och arbetssätt	10
1. Mottagning av rapport om missförhållande	10
2. Kvalificering	11
3. Riktighetsbedömning	11
4. Överlämnande för åtgärd.....	12
5. Vidta åtgärder efter överlämnande	12
6. Återkoppling till rapporterande person	13
Bevarande och arkivering.....	13
Krav på organisation, roll- och ansvarsfördelning	13
Kommunstyrelsens ansvar	14
1. Mottagningsfunktion.....	16
2. Handläggningsfunktion	16
Adjungerad expertkompetens	18
Externt upphandlad expertkompetens	18
Nämnders och förvaltningars ansvar	18
Stöd till medarbetare som lämnar uppgifter	18
Stöd till den som utpekas i en visselblåsning	19

Inledning

För Umeå kommun är det av stor vikt att kommunens verksamheter har god kvalitet och bedrivs på ett rättssäkert sätt där lagar, regler och politiska beslut följs. En viktig förutsättning är därför att missförhållanden i verksamheten blir kända och åtgärdas.

Under normala förhållanden ska en medarbetare eller annan enskild kunna vända sig till en verksamhetsföreträdare/chef för att berätta om missförhållanden som riskerar uppstå eller har uppstått i ett arbetsrelaterat sammanhang. Det är främst i situationer när den enskilde uppfattar det som otryggt eller olämpligt att berätta om dessa missförhållanden för en verksamhetsföreträdare eller chef som visselblåsarfunktionen ska kunna användas.

Syfte

Riktlinjen syftar till att ange hur Umeå kommuns visselblåsarfunktion ska vara inrättad och fungera samt tydliggöra roll- och ansvarsfördelning i visselblåsarfunktionen samt roll- och ansvarsfördelning mellan visselblåsarfunktionen och den övriga organisationen.

Enligt lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden (visselblåsarlagen) ska den interna rapporteringskanalen och förfarandena skriftligen dokumenteras vilket fullgörs genom denna riktlinje samt genom den rutin som upprättas av kommunens visselblåsarfunktion.

Lagar och andra krav

Riktlinje för Umeå kommuns visselblåsarfunktion utgår från Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1936 om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten samt från visselblåsarlagen. Riktlinje för Umeå kommuns visselblåsarfunktion utgår även från annan tillämplig lagstiftning såsom kommunallagen, förvaltningslagen, offentlighets- och sekretesslagen och dataskyddsförordningen.

Omfattning och avgränsning

Riktlinjen omfattar Umeå kommuns styrelse, nämnder och gemensamma nämnder. De kommunala bolagen omfattas inte av denna riktlinje.

Relaterade styrdokument

- Reglemente för styrelse och nämnder i Umeå kommun
- Delegationsordning för kommunstyrelsen

Revidering

Denna riktlinjes aktualitet och relevans prövas kontinuerligt i enlighet med Umeå kommuns Riktlinje för styrande dokument. Om aktualitets- och relevansprövning påvisar behov av revidering tillställs denna bedömning kommunstyrelsen för beslut om att riktlinjen ska revideras. Förslag till revidering bereds och tillställs därefter kommunstyrelsen för fastställande.

Utgångspunkter

Skydd för rapporterande person

Syftet med visselblåsarlagen är att ge ett förstärkt skydd till den som rapporterar om missförhållanden i ett arbetsrelaterat sammanhang. Skyddet ska bidra till att personer vågar och känner sig trygga att rapportera. Som framgår närmare i avsnitten nedan ger visselblåsarlagen personer som rapporterar om missförhållanden ansvarsfrihet och skydd mot repressalier under vissa förhållanden. Sekretesslagstiftningen ger även ett skydd för uppgifter som kan avslöja identiteten på den som rapporterar och andra enskilda.

Ansvarsfrihet innebär att den rapporterande personen inte får göras ansvarig för att ha åsidosatt tystnadsplikt om personen när den rapporterade hade skälig anledning att tro att informationen var nödvändig för att avslöja missförhållandet. Ansvarsfrihet gäller inte vid så kallad kvalificerad tystnadsplikt. Den rapporterande personen får inte bryta mot kvalificerad tystnadsplikt. Ansvarsfrihet ger inte heller någon rätt att lämna ut handlingar som innehåller sekretessbelagda uppgifter.

Kommunen får inte hindra eller försöka hindra någon att rapportera. Kommunen får inte vidta repressalier mot en person på grund av att denne har rapporterat eller mot en person som stödjer den rapporterade. Om den som rapporterar genom rapporteringen eller inhämtande av information gör sig skyldig till brott gäller inte skyddet mot repressalier. Om kommunen bryter mot förbudet om repressalier kan kommunen bli skyldig att betala skadestånd till den som rapporterat.

Vad kan rapporteras?

Visselblåsarlagen gäller vid rapportering i ett arbetsrelaterat sammanhang av information om missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram.

Med arbetsrelaterat sammanhang avses en persons nuvarande eller tidigare arbete, i vilket personen kan eller har kunnat förvärva information om missförhållanden och utsättas för repressalier om informationen rapporterats. Den som rapporterar ska ha fått del av eller inhämtat information om missförhållanden i ett arbetsrelaterat sammanhang.

För att det ska anses finnas ett allmänintresse ska det:

- gälla allvarliga förhållanden
- angå en krets som kan betecknas som allmänheten
- finnas ett legitimt intresse av att missförhållandena kommer fram

Det kan till exempel gälla vanliga och systematiska missförhållanden som det finns ett samhällsintresse av att de rättas till eller avbryts. Exempel kan även vara ekonomisk brottslighet, korruption, mutor och allvarliga former av trakasserier. Det kan också röra sig om miljöbrott eller säkerhetsrisker rörande liv och hälsa. Det kan även röra allvarliga avsteg från kommunens styrande dokument. Normalt omfattas inte information som endast rör den rapporterande personens eget arbets- eller anställningsförhållande av lagen, men i vissa

fall kan det finnas ett allmänintresse av att sådana frågor kommer fram om det rör sådant som är helt oacceptabelt utifrån ett bredare samhällsperspektiv till exempel om utsatta personer otillbörligt utnyttjas som arbetskraft.

Visselblåsarlagen gäller även vid rapportering om missförhållanden som utgörs av ett handlande eller underlåtenhet som strider mot en direkt tillämplig unionsrättsakt inom tillämpningsområdet för visselblåsar direktivet eller som strider mot en lag eller andra föreskrifter som genomför eller kompletterar en unionsrättsakt inom tillämpningsområdet för visselblåsar direktivet (s.k. EU-rapportering). Det kan exempelvis vara överträdelser inom områdena offentlig upphandling, folkhälsa, skydd av privatlivet och behandling av personuppgifter. I dessa fall ska det inte göras någon bedömning av allmänintresset däremot krävs att det är fråga om ett arbetsrelaterat sammanhang.

Vad kan inte rapporteras?

Visselblåsarlagen gäller inte vid rapportering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter enligt säkerhetsskyddslagen.

Lagen gäller inte vid rapportering utanför ett arbetsrelaterat sammanhang till exempel rapportering av information som någon fått del av i egenskap av anhörig, brukare eller vårdnadshavare.

Att det dessutom krävs att det finns ett allmänintresse (undantaget s.k. EU-rapportering) innebär att lagen normalt inte heller är tillämplig när det gäller rapportering av sådant som endast rör den rapporterade personens egna arbets- eller anställningsförhållanden. Allmänna klagomål eller missnöjen med arbetsförhållanden, konflikter på arbetsplatsen, mindre oegentligheter omfattas således inte av visselblåsarlagen utan hanteras via för detta ändamål upprättade rutiner och kanaler.

Vem kan rapportera skyddat till kommunens visselblåsarfunktion

Följande kategorier av personer som är verksamma i kommunens verksamhet/organisation kan rapportera om missförhållanden som förekommer i kommunens verksamhet:

- Arbetstagare
- Personer som gör en förfrågan eller söker arbete
- Personer som söker eller utför volontär-arbete
- Personer som söker eller fullgör praktik
- Personer som annars står till förfogande för att utföra arbete eller utför arbete under Umeå kommuns ledning och kontroll
- Egenföretagare som söker eller utför uppdrag för Umeå kommun
- Personer som står till förfogande för att ingå eller ingår i verksamhetens förvaltningslednings- eller tillsynsorgan
- Personer som har tillhört någon av personkategorierna ovan och har fått del av eller inhämtat informationen under tiden i Umeå kommun

Person som tillhör någon av ovanstående kategorier och i den rollen (arbetsrelaterat sammanhang) fått ta del av eller inhämtat information om missförhållande kan rapportera detta. Personen omfattas av visselblåsarlagens skydd om det rapporterade missförhållandet har eller högst sannolikt kommer att uppstå i den verksamhet som personen har, är eller kommer att vara verksam i eller i annan verksamhet som personen har varit i kontakt med genom sitt arbete.

En person som rapporterar till kommunens visselblåsarfunktion behöver inte ha bevis för sin misstanke om allvarliga missförhållanden eller oegentligheter. För att omfattas av visselblåsarlagens skydd krävs dock att personen när denne rapporterar har skälig anledning att tro att informationen om missförhållandena är sann, vilket innebär att det måste finnas något som gör att det är rimligt att tro att informationen är riktig. En person som medvetet rapporterar falsk information omfattas inte av skyddet. Osanna visselblåsningar kan även leda till arbetsrättsliga konsekvenser och/eller att personen som rapporterar gör sig skyldig till brott, till exempel förtal.

Vem kan inte rapportera skyddat till kommunens visselblåsarfunktion

Personer som fått ta del av eller inhämtat information om missförhållanden i rollen som anhörig, brukare, vårdnadshavare, kund, besökare, boende i kommunen, förtroendevald politiker med flera kan inte rapportera i de rapporteringskanaler som beskrivs i lagen och få det skydd som lagen ger.

Generella krav på kommunens visselblåsarfunktion

Nedan redovisas generella krav som ska tillämpas vid organisering av kommunens visselblåsarfunktion och i de processer och arbetssätt som tillämpas i visselblåsarfunktionen.

Krav på visselblåsarfunktionens oberoende och självständighet

Visselblåsarlagen anger att kommunen/verksamhetsutövaren ska utse oberoende och självständiga personer eller enheter för att hantera rapportering och uppföljning. Detta är grundläggande för att säkerställa att rapporterade missförhållanden bedöms och följs upp. Det är vidare viktigt att den del av skyddet för den rapporterade personen som utgörs av att uppgift om identitet skyddas av sekretess upprätthålls. (Detta och en i övrigt omdömesgill hantering av uppgifter/information kan även stärka det övriga skyddet för den rapporterade personen genom att det kan bidra till minskad risk för att någon i verksamheten skulle kunna agera i strid mot förbudet om repressalier.)

Kommunens visselblåsarfunktion ska därför utformas så att:

- Rapporterade missförhållanden bedöms och utreds på ett oberoende och självständigt sätt
- Information/uppgifter hanteras med beaktande av tillämpliga sekretessbestämmelser och på ett i övrigt ansvarsfullt sätt

För att tillgodose ovanstående krav ska kommunens visselblåsarfunktion och de personer som ingår i funktionen organiseras och utformas på sådant sätt att krav på rättssäkerhet, oberoende och självständighet tillgodoses.

De kompetenser som knyts till visselblåsarfunktionen ska ha god institutionell kunskap, god juridisk kompetens, gott omdöme, hög integritet samt mandat och förmåga att agera självständigt, bereda komplexa ärenden och göra självständiga bedömningar. De personer som verkar i visselblåsarfunktionen ska ha hög kunskap om och erfarenhet av att hantera sekretessbelagda och känsliga uppgifter.

Sekretess och tystnadsplikt

En grundläggande utgångspunkt är att identiteten på rapporterade personer och andra enskilda personer ska skyddas. Detta innebär att kommunens visselblåsarfunktion ska utformas så att den tillgodoser krav på sekretess och tystnadsplikt.

Samtliga som i sitt arbete i eller med visselblåsarfunktionen handhar sekretessbelagda uppgifter omfattas av tystnadsplikt. Vid överträdelser kan bestämmelserna om brott mot tystnadsplikten aktualiseras.

Sekretess i uppföljningsärenden

Ett uppföljningsärende är ett ärende som består i att ta emot en rapport, ha kontakt med den rapporterade personen, vidta åtgärder för att bedöma riktigheten i de påståenden som framställs i rapporten och överlämna uppgifter om de utredda påståendena för fortsatta åtgärder samt lämna återkoppling till den rapporterade personen.

Uppföljningsärenden innehåller ofta skyddsvärda uppgifter. Uppgifter i ett visselblåsarärende kan även omfattas av sekretess enligt andra tillämpliga bestämmelser än de som beskrivs nedan. En sekretessbedömning måste göras i varje enskilt ärende.

I offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, finns två bestämmelser som särskilt införts med beaktande av visselblåsarlagen. Sekretess gäller för uppgift som kan avslöja den rapporterade personens identitet. Sekretessen är absolut, det innebär att uppgifter om den rapporterade personens identitet inte får lämnas ut om inte en sekretessbrytande bestämmelse är tillämplig. Sekretessen kan till exempel brytas om det i uppföljningsärendet bedöms finnas skäl för att en annan nämnd/förvaltning ska vidta fortsatta åtgärder med anledning av vad som framkommit i ärendet och uppgiften är nödvändig för att åtgärden ska kunna vidtas.

Sekretess gäller också för uppgift som kan avslöja identiteten på en annan enskild, till exempel utpekade personer, vittnen, kollegor eller anhöriga, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider skada eller men.

Ovanstående sekretess till skydd för den rapporterade personen eller annan enskild gäller i uppföljningsärenden enligt visselblåsarlagen och i personalärenden eller andra ärenden om åtgärder som har sin grund i ett uppföljningsärende.

Den andra sekretessbestämmelsen syftar till att skydda uppföljningen/utredningen i ett ärende. Gällande lagstiftning om skydd för allmänna intressen i uppföljningsärenden syftar till att motverka att berörda personer hindrar, stör eller försenar utredningen. Det innebär att det med lagligt stöd går att till exempel hemlighålla för berörda personer att de förekommer i ett uppföljningsärende. Sekretess gäller för uppgift som kan avslöja identiteten på en annan enskild än den rapporterade personen, om det kan antas att syftet med uppföljningen motverkas om uppgiften röjs.

Hantering och utlämning av allmän handling

Inkomna rapporter om missförhållanden är att betrakta som allmänna handlingar. Offentlighetsprincipen medför att de flesta allmänna handlingar även är offentliga. Allmänna handlingar ska på begäran lämnas ut i de delar de inte innehåller sekretessbelagda uppgifter.

Hantering av jäv och intressekonflikt

Jäv handlar om när en anställd och/eller förtroendevald är partisk eller när det finns någon omständighet som gör att personens opartiskhet kan ifrågasättas eller rubba förtroendet för personens opartiskhet.

Jävsregler gäller vid all ärendehantering. Reglerna talar om när en person ska anses ha ett sådant intresse i ett ärende att hans eller hennes opartiskhet kan ifrågasättas. Jävsreglerna gäller både för den som beslutar i ett ärende och för den som bereder ett ärende.

För att värna visselblåsarfunktionens oberoende och självständighet är det viktigt att omständigheter som kan innebära att det föreligger en intressekonflikt/jäv dels uppmärksammas och hanteras redan vid den initiala hanteringen av ett ärende, dels att det finns en kontinuerlig medvetenhet kring detta och att arbetssätt och inblandade personer

anpassas efter vad som framstår som lämpligt utifrån omständigheterna i varje ärende. Nedan anges vissa generella utgångspunkter men även hur hanteringen ska ske i vissa särskilda situationer.

För att säkerställa opartiskhet i mottagning, kvalificering och riktighetsbedömning ska de medarbetare vid kommunen och hos anlitate externa parter initialt när de får ärende för hantering och därefter löpande uppmärksamma om omständigheterna är sådana att deras opartiskhet av någon anledning kan ifrågasättas. Föreligger jäv ska aktuell person vidare inte handha ärendet. För de chefer och/eller förtroendevalda som har mandat att fatta beslut om åtgärder med anledning av genomförd riktighetsbedömning gäller samma krav, dvs om jäv eller intressekonflikt föreligger ska chef/förtroendevald inte delta i beslut om åtgärder.

Medarbetare eller chef som inte meddelar att denne är jävig i ett ärende, kan komma att drabbas av disciplinära åtgärder av arbetsgivaren.

Om någon av de personer som enligt avsnittet om processansvar nedan utsetts att handha och utföra de uppgifter som faller inom ramen för ett uppföljningsärende, pekas ut som direkt ansvarig eller delaktig i påstått missförhållande ska kvalificering och riktighetsbedömning genomföras av upphandlad extern leverantör eller annan extern expertkompetens.

Samma sak ska gälla om den person som enligt avsnittet om funktionsansvar är chef för funktionen, kommunalråd eller stadsdirektör pekas ut som direkt ansvarig eller delaktig i påstått missförhållande.

Den kvalificering som i ovanstående fall ska göras av extern aktör kan i tillämpliga fall utgöras av en sådan initial bedömning som utförts av upphandlad extern leverantör (se nedan under avsnittet "Krav på organisation, roll- och ansvarsfördelning" – "Mottagningsfunktion").

Behandling av personuppgifter

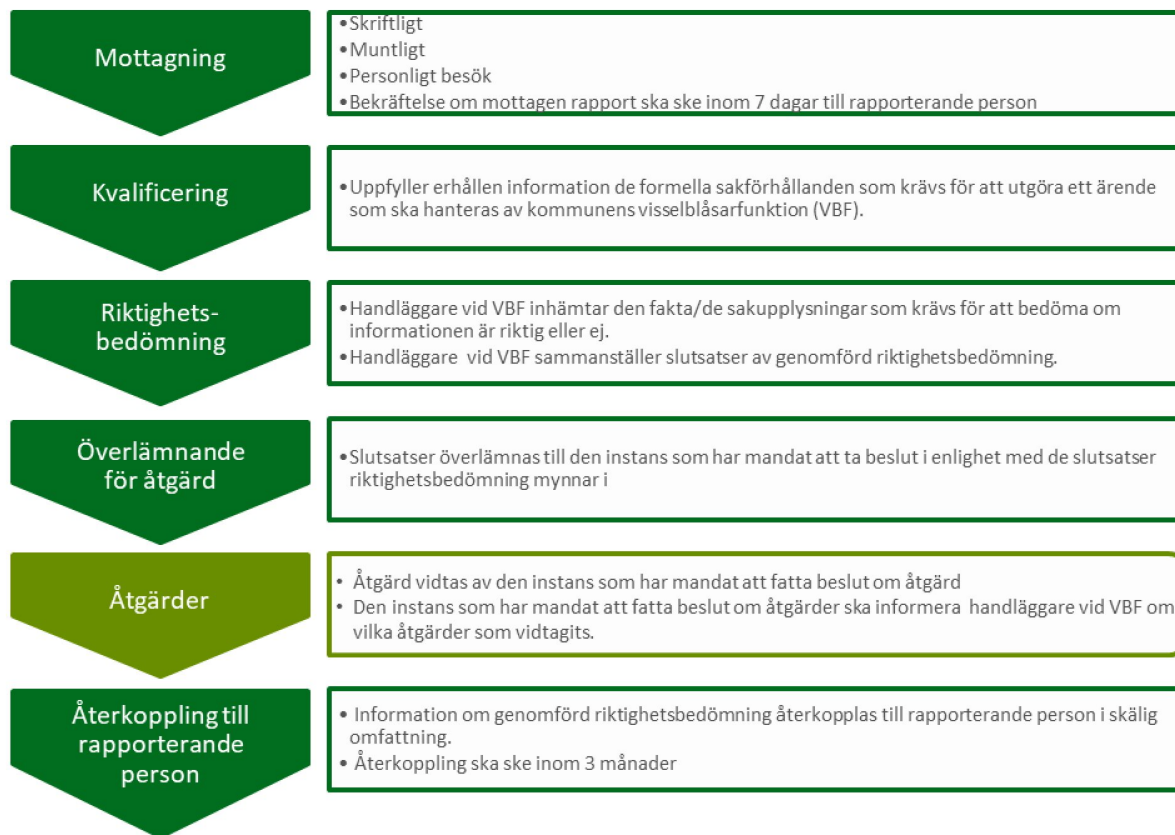
I visselblåsarfunktionen ingår behandling av personuppgifter som omfattas av reglerna i dataskyddsförordningen. Personuppgifterna kan också omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen.

I visselblåsarfunktionen behandlas personuppgifter i syfte att bedöma riktigheten i de påståenden som framställs i rapporter och i övrigt vidta uppföljningsåtgärder samt lämna återkoppling till rapporterande person och överlämnande för vidare åtgärder till aktuell verksamhet i kommunen.

Kommunstyrelsen är personuppgiftsansvarig för de behandlingar som sker i visselblåsarfunktionen. Om hela eller delar av visselblåsarfunktionen hanteras av extern part ska personuppgiftsbiträdesavtal upprättas.

Tillgången till personuppgifter ska begränsas så att endast personer som har utsetts som behöriga har tillgång till uppgifterna i ett uppföljningsärende. Det hindrar dock inte att personuppgifter i vissa fall lämnas över till en annan kommunal verksamhet i syfte att missförhållandena avhjälpas.

Krav på visseblåsarfunktionens processer och arbetsätt

Figur 1 – Översiktlig visualisering av process för hantering av uppföljningsärende.

Nedan redovisas de arbetsmoment som kommunens visseblåsarfunktion ska bestå av och krav på dessa arbetsmoment.

1. Mottagning av rapport om missförhållande

Rapport om missförhållanden ska gå att lämna muntligt, skriftligt eller om så begärs vid ett fysiskt möte med kommunens visseblåsarfunktion. Umeå kommun tillåter att en person inte uppger sitt namn, kontaktuppgifter eller andra uppgifter som kan avslöja personens identitet vid rapportering. Rapportering som på det sättet är anonym kan dock försvåra möjligheterna att utreda ärendet och innebära att personen inte kan kontaktas för inhämtande av kompletterande uppgifter, få bekräftelse på inkommen rapport och återkoppling.

Diarietföring - Utgångspunkten är att alla inkomna rapporter ska registreras och diarietföras i kommunens dokument- och ärendehanteringssystem. För varje inkommen rapport ska ett uppföljningsärende med eget diarienummer skapas.

Bekräftelse av inkommen rapport - När en rapport inkommit till kommunens visseblåsarfunktion ska den rapporterande personen inom sju dagar få en bekräftelse på att rapporten mottagits, om personen kan kontaktas, inte har av sagt sig bekräftelse eller det finns anledning att anta att en bekräftelse riskerar avslöja personens identitet.

2. Kvalificering

När en rapport inkommit till visselblåsarfunktionen ska en kvalificering genomföras för att bedöma om de formella förutsättningarna för att ärendet ska hanteras av visselblåsarfunktionen är uppfyllda eller inte.

Beroende på vad kvalificeringen visar ska alternativ a, b eller c enligt nedan vidtas:

a) Rapporten bedöms inte vara ett ärende för kommunens visselblåsarfunktion

Om det omedelbart - utan vidare utredning - kan konstateras att rapporten inte är fråga om ett missförhållande som ska hanteras av visselblåsarfunktionen ska uppföljningsärendet avslutas efter att återkoppling till den rapporterande personen har skett. Vid återkoppling ska den rapporterande personen, om möjligt, i skälig utsträckning få information om var denne i stället kan vända sig och/eller, i aktuella fall, om att rapporten eller uppgifter från denna redan har eller avses överlämnas till verksamheten/annan funktion. Vid sådant överlämnande ska utifrån omständigheterna i det enskilda ärendet beaktas vilka uppgifter det eventuellt är lämpligt att föra vidare.

b) Rapporten behöver kompletteras

I stället för att direkt ta ställning till om rapporten är ett ärende för visselblåsarfunktionen kan vid behov den rapporterande personen kontaktas och tillfrågas om att inkomma med de kompletterande uppgifter som bedöms nödvändiga för att bedöma frågan. Om inkommen rapport, trots begäran om kompletterande information, är så ofullständig att det inte går att bedöma om ärendet uppfyller de formella sakförhållanden och/eller ytterligare utredning svårligen kan göras ska ärendet avslutas. I sådana fall ska den rapporterande personen få en återkoppling om varför ärendet avslutas.

c) Rapporten bedöms vara ett ärende för visselblåsarfunktionen

Om de formella förutsättningarna är uppfyllda ska visselblåsarfunktionen bedöma riktigheten i de påståenden som framställs i rapporten.

3. Riktighetsbedömning

Vid riktighetsbedömning inhämtas den fakta/de sakupplysningar som krävs för att bedöma om informationen är riktig eller inte.

Visselblåsarfunktionen kan vid genomförande av riktighetsbedömning behöva ta hjälp av sakkunniga personer/expertter utanför visselblåsarfunktionen. Vid behov av sakupplysningar har visselblåsarfunktionen ansvar för och mandat att begära in information från nämnder och förvaltningar för att få de sakuppgifter som krävs för att genomföra riktighetsbedömningen samt kontakta och tillfråga medarbetare i Umeå kommun avseende att bistå med information och sakuppgifter. Visselblåsarfunktionen ska i sådana fall inte lämna mer information än vad som krävs för att kunna genomföra riktighetsbedömningen av de uppgifter/påståenden som rapporterats.

Visselblåsarfunktionen ska göra riktighetsbedömning baserad på inkommen rapport och eventuellt inhämtat underlag och formulerar därefter slutsatser av genomförd riktighetsbedömning.

Därefter avslutas fasen riktighetsbedömning.

4. Överlämnande för åtgärd

Om riktighetsbedömningen visar att rapporterade missförhållanden är grundlösa, redan åtgärdade eller inte kan styrkas tillräckligt för att vara lämpligt att ligga till grund för ett överlämnande, ska ärendet avslutas utan ytterligare åtgärd.

I de fall förvaltningschef, avdelningschef vid stadsledningskontoret eller nämndspresidium varit direkt inblandad i missförhållandet överlämnas bedömning och slutsatser till stadsdirektören för vidare åtgärder. I de fall stadsdirektör varit direkt inblandad i missförhållandet ska bedömning och slutsatser överlämnas till kommunstyrelsens ordförande för vidare åtgärder.

I annat fall ska visselblåsarfunktionen överlämna nödvändiga uppgifter/information som framkommit under riktighetsbedömning samt slutsatser/rekommendationer om åtgärder till den instans som har mandat att utföra och fatta beslut om åtgärder.

Vid överlämnande för åtgärd ska visselblåsarfunktionen inte lämna mer information än vad som krävs för att åtgärder ska vara möjliga att vidta.

5. Vidta åtgärder efter överlämnande

Med åtgärder avses agerande för att komma tillrätta med iakttagna brister avseende det rapporterade missförhållandet, exempelvis:

1. Missförhållande där det behöver inledas ett arbetsrättsligt förfarande om oegentligheter utförts av en enskild.
2. Göra en polisanmälan eller anmälan till tillsynsmyndighet eller att berörd verksamhet utreder vissa förhållanden vidare i sak för att kunna underbygga en polisanmälan eller anmälan till tillsynsmyndighet.
3. Behov av förbättrad styrning, kvalitets- eller verksamhetsutveckling, uppföljning och intern kontroll. Här kan mottagande förvaltning/verksamhet behöva utreda djupare i sak för att kunna bedöma hur verksamheten ska agera för att åtgärda bristen och undvika att missförhållande upprepas.

Åtgärder vidtas av den instans som har mandat att utföra och besluta om åtgärd.

För att undvika att missförhållande upprepas kan det bli aktuellt med flera parallella åtgärder och utredningar för att omhänderta och åtgärda de iakttagna rapporterade missförhållandena.

Den instans som har mandat att fatta beslut om åtgärder ska informera kommunens visselblåsarfunktion om vilka åtgärder som vidtagits.

6. Återkoppling till rapporterande person

Visselblåsarfunktionen ska inom tre månader från bekräftelsen i skälig utsträckning återkoppla till rapporterande person om vad som gjorts för att bedöma riktigheten i den rapporterade informationen och vilka slutsatser som dragits i uppföljningsärendet. Återkoppling måste ske med beaktande av i vilken utsträckning information är sekretessbelagd. Om riktighetsbedömningen inte är klar inom tre månader ska information lämnas om det till rapporterande person.

Bevarande och arkivering

Kommunstyrelsens dokumenthanteringsplan ska kompletteras med avsnitt avseende visselblåsarärenden. Avsnittet ska beskriva hur handlingar som inkommit respektive upprättats inom visselblåsarfunktionen ska diarieföras och bevaras respektive gallras.

Uppföljning

Sammanställd uppföljning (statistik) över inkomna visselblåsningar och dess vidare hantering ska överlämnas till Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott samt anmälas till kommunstyrelsen 3 ggr per år (per tertial). Sammanställd uppföljning ska överlämnas i aggregerad form och om tillämpligt kategoriseras i ämnesområden.

Sammanställd statistik och analyser, erfarenheter och kunskap som upparbetas inom visselblåsarfunktionen ska även införlivas och nyttjas i kommunens internkontrollarbete, avvikelshantering och arbete mot risk för oegentligheter där så bedöms lämpligt. Sammanställd statistik nyttjas vid behov inom ram för kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Krav på organisation, roll- och ansvarsfördelning

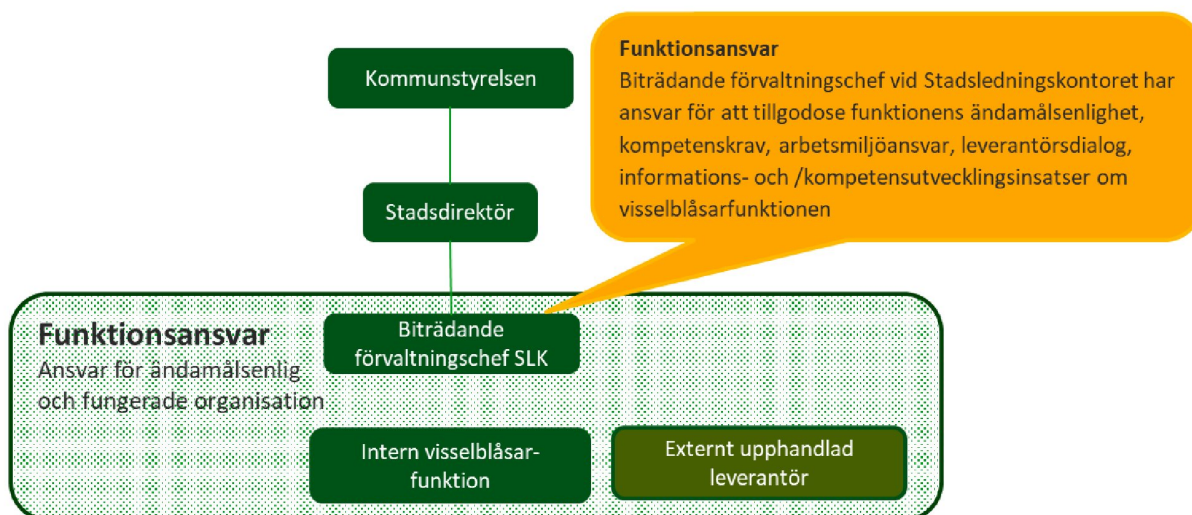
Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen har enligt av kommunfullmäktige fastställt reglemente ansvar för kommungemensam visseblåsarfunktion, dess organisation, funktion och ändamålsenlighet.

Enligt visseblåsarlagen ska verksamhetsutövaren utse oberoende och självständiga personer eller enheter som är behöriga att agera på verksamhetsutövarens vägnar.

Funktionsansvar

Ovanstående krav tillgodoses organisatoriskt genom att kommunstyrelsen förlägger funktionsansvar för kommungemensam visseblåsarfunktion, dess organisation, funktion och ändamålsenlighet i enlighet med denna riktlinje och visseblåsarlagen till biträdande förvaltningschef inom kommunens stadsledningskontor.

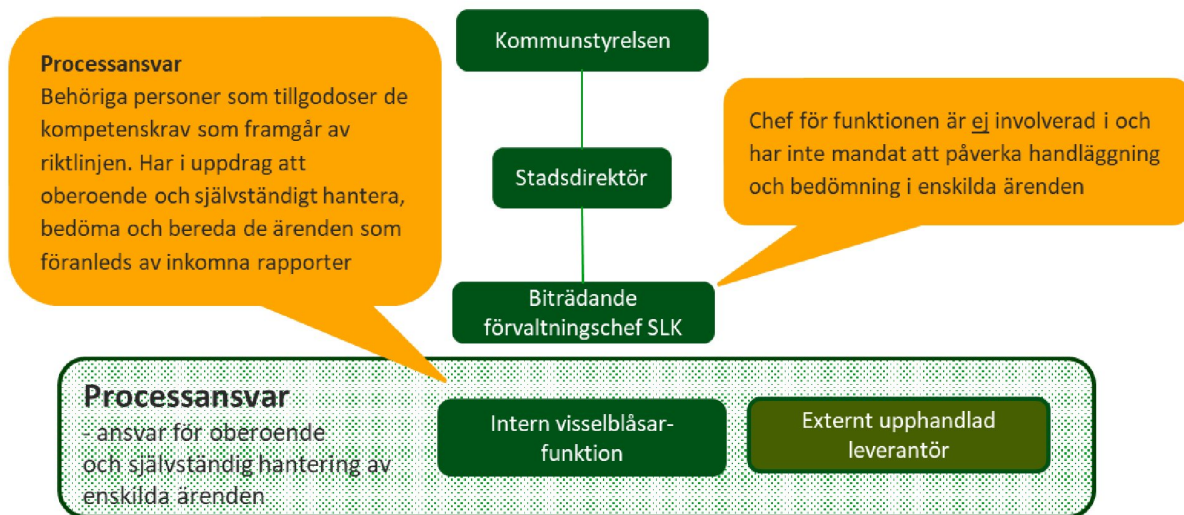
Figur 2 – Översiktlig visualisering av organisation av funktionsansvar

I funktionsansvaret ingår ansvar för att funktionen är ändamålsenligt utformad, dimensionerad och bemannad i enlighet med de kompetenskrav som framgår i denna riktlinje samt arbetsmiljöansvar för den interna kompetens som arbetar i visseblåsarfunktionen och att denna interna kompetens har de förutsättningar och verktyg som behövs för arbetets utförande. Detta funktionsansvar åläggs biträdande förvaltningschef vid Umeå kommuns Stadsledningskontor. Chef för funktionen är inte involverad i och har därigenom inte mandat att påverka handläggning och bedömning i enskilda ärenden (se nedan om Processansvar).

I funktionsansvaret ingår även ansvar för att information om Umeå kommuns visseblåsarfunktion tillgängliggörs såväl i interna som externa informationskanaler samt att vid behov genomföra kompetensutvecklingsinsatser riktade till kommunens nämnder, förvaltningar och medarbetare.

Processansvar

Ovanstående krav tillgodoses även genom att det inom Stadsledningskontoret utses behöriga personer som tillgodoser de kompetenskrav som framgår i denna riktlinje, dessa personer utgör den interna visselblåsarfunktionen. Dessa personer har i uppdrag och behörighet att självständigt och oberoende handha och utföra de uppgifter som faller inom ramen för ett uppföljningsärende enligt visselblåsarlagen.

Figur 3 – Översiktlig visualisering av processansvar för hantering av enskilda ärenden

Antalet behöriga personer dimensioneras på sådant sätt att de som arbetar i funktionen har rimlig arbetsbelastning, att krav på tvåhandsprincip kan tillgodoses och att funktionen har tillräcklig redundans för att hantera att någon av de behöriga personerna är frånvarande, bedöms vara jävig etc.

Dessa behöriga personer ska bemanna och utföra de arbetsmoment och uppgifter som åligger visselblåsarfunktionen i enlighet med denna riktlinje.

För att säkra oberoende och självständighet har dessa behöriga personer därför mandat att självständigt bestämma:

- om inkommen information uppfyller de formella förutsättningar som krävs för att ärendet ska hanteras som ett visselblåsarärende. I denna bedömning måste alltid två behöriga personer delta.
- att anlita upphandlad extern leverantör eller annan extern part för arbetsmoment i uppföljningsärendet om det bedöms lämpligt utifrån vad ett ärende berör för frågor, dess omfattning, de personer som berörs eller andra särskilda omständigheter och har attesträtt för de fakturor som följer av sådant anlitan.
- vilka åtgärder som ska vidtas vid riktighetsbedömning
- slutlig utformning av slutsatser inklusive behov av eventuella vidare åtgärder och överlämnande av dessa efter genomförd riktighetsbedömning. I detta moment måste alltid två behöriga personer delta.
- när och om ett ärende ska avslutas samt att avsluta ärenden

Behöriga personer har vidare mandat att självständigt:

- fatta beslut som följer av att begäran om prövning inkommit efter att någon helt eller delvis nekats att ta del av handling som innefattats av en begäran om utlämnande av allmän handling avseende handlingar i uppföljningsärende eller som på annat sätt har koppling till utförande av arbete i visselblåsarfunktionen.
- påkalla behov av och lyfta information till kommunalråd, kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott eller kommunstyrelsen.

Behöriga personer har vidare delegation att självständigt:

- Besluta för Kommunstyrelsens räkning som personuppgiftsansvarig enligt art. 12.5 och 15–21 i EU:s dataskyddsförordning (EU 2016/679).

1. Mottagningsfunktion

Umeå kommuns Visselblåsarfunktion ska ha en mottagningsfunktion som tar emot rapport från enskilda visselblåsare. Mottagningsfunktionen har ansvar för att:

- ta emot information från rapporterande person (skriftligt, muntligt)
- vidareförmedla begäran om fysiskt möte till handläggningssfunktion
- genomföra en initial bedömning om erhållen information uppfyller de formella sakförhållanden som krävs för att ärendet ska hanteras av kommunens visselblåsarfunktion och överlämna sin bedömning som underlag till handläggande funktion.
- lämna bekräftelse till rapporterande person om mottagen rapport.
- överlämna inkommen rapport.

Mottagningsfunktion tillhandahålls av externt upphandlad leverantör. Ovanstående moment kan dock även utföras av behöriga personer inom Stadsledningskontorets när så är lämpligt utifrån aktuella omständigheter, exempelvis ta emot rapport och lämna bekräftelse om rapportering sker vid fysiskt möte.

Biträdande förvaltningschef inom Stadsledningskontoret har ansvar för att utveckla underlag för upphandling av extern leverantör samt att efter tilldelningsbeslut och under avtalstiden genomföra leverantörsdialog med upphandlad leverantör och att följa upp det avtal som reglerar förhållandet mellan kommunen och extern leverantör.

2. Handläggningssfunktion

Umeå kommuns visselblåsarfunktion ska ha en intern handläggningssfunktion som handlägger inkommen rapport och därmed har ansvar för att:

- Bedöma om de formella förutsättningarna för att vara ett ärende för visselblåsarfunktionen är uppfyllda
- vidta åtgärder för att bedöma riktigheten i de påståenden som framställs i rapporten.
- sammanställa och slutligt utforma slutsatser inklusive behov av eventuella vidare åtgärder efter genomförd riktighetsbedömning

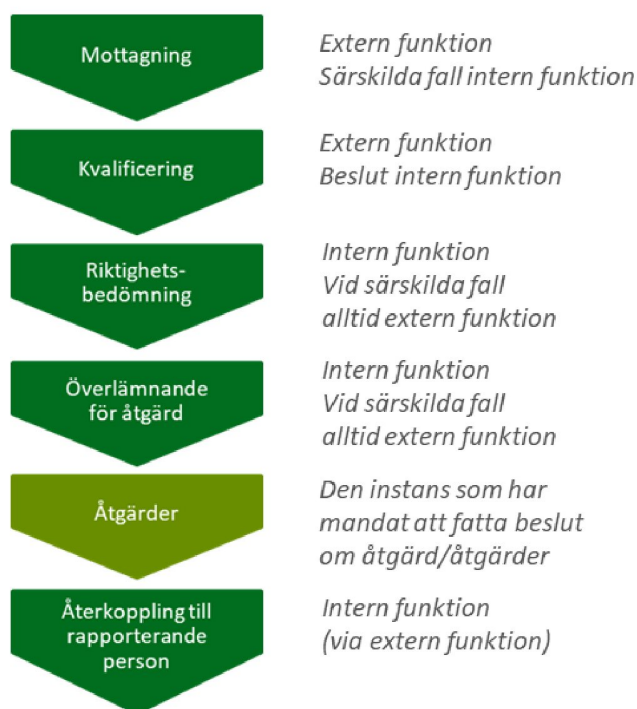
- överlämna nödvändiga uppgifter ur riktighetsbedömning och slutsatser till den instans som har mandat att utföra och besluta om åtgärder
- ta emot information om genomförda åtgärder från den instans som har mandat att utföra och besluta om åtgärder
- på egen hand eller via extern leverantör lämna återkoppling till den rapporterade personen

Handläggningfunktionen organiseras inom avgränsad del av Stadsledningskontoret samt för hantering av särskilda fall hos extern leverantör (se ovanstående beskrivning i avsnittet processansvar och avsnittet Hantering av jäv och intressekonflikt).

För att tillgodose krav på oberoende och självständighet har behöriga personer i funktionen mandat att besluta om handläggning ska tillgodoses internt, med stöd av adjungerad expertkompetens från kommunorganisationen eller via externt upphandlad leverantör eller annan extern expertkompetens i enlighet med det som framgår i denna riktlinje.

Biträdande förvaltningschef vid Stadsledningskontoret har även ansvar för att genomföra upphandling av extern leverantör eller annan extern expertkompetens för det behov av anlåtande av extern part som kan följa av vad som anges i denna riktlinje och inte innefattas av vad som anges under "Mottagningsfunktion" ovan. Biträdande förvaltningschef har ansvar att under avtalstiden genomföra leverantörsdialog med upphandlade leverantörer och följa upp det avtal som reglerar förhållandet mellan kommunen och extern leverantör.

Rollfördelning intern/extern funktion

Figur 4 – Visualisering av rollfördelning mellan intern och extern funktion.

Adjungerad expertkompetens

Vid behov kan handläggningssfunktion adjungera in expertkompetens som bistår med sakkunskap och information i bedömning och hantering av ett uppföljningsärende eller på annat sätt har koppling till utförande av arbete i visselblåsarfunktionen. För att tillgodose krav på oberoende och självständighet har behöriga personer inom Stadsledningskontoret mandat att avgöra om, när och vilken expertkompetens som ska adjungeras till funktionen.

Adjungerad expertkompetens omfattas av samma regler för tystnadsplikt och jäv som handläggarna i visselblåsarfunktionen.

Externt upphandlad expertkompetens

Utöver i de situationer som det i avsnittet ”Hantering av jäv och intressekonflikt” anges att kvalificering och riktighetsbedömning ska utföras av upphandlad extern leverantör eller annan extern expertkompetens har behöriga personer inom Stadsledningskontoret mandat att avgöra om och när upphandlad extern leverantör eller annan extern expertkompetens ska anlitas, till exempel om visselblåsningen är av särskilt omfattande eller komplex karaktär.

Nämnders och förvaltningars ansvar

Varje nämnd och förvaltning ska efterleva principerna om att endast de personer som behöver tillgång till information om ett ärende ska ha det.

Vid genomförande av riktighetsbedömning med anledning av inkommen rapport har nämnder och förvaltningar i kommunen ansvar att bistå med den information och de sakuppgifter som efterfrågas för att riktighetsbedömningen ska gå att genomföra. Vid förfrågan ska nämnd/förvaltning tillhandahålla kompetens för adjungering till visselblåsarfunktionen.

När riktighetsbedömning genomförts och slutsatser och nödvändig information överlämnats har nämnd och förvaltning ansvar för att bedöma, besluta och vidta de åtgärder som krävs med anledning av överlämnad information och i enlighet med det beslutsmandat nämnd/förvaltning har. Nämnd/förvaltning ska informera kommunens visselblåsarfunktion om vilka åtgärder som vidtagits.

Stöd till medarbetare som lämnar uppgifter

Vid genomförande av riktighetsbedömning med anledning av inkommen rapport kan medarbetare i kommunen tillfrågas för att bistå med den information och de sakuppgifter som efterfrågas för att riktighetsbedömningen ska gå att genomföra. Samtliga som i sitt arbete i eller med visselblåsarfunktionen får ta del av eller handhar sekretessbelagda uppgifter omfattas av tystnadsplikt. Vid överträdelser kan bestämmelserna om brott mot tystnadsplikten aktualiseras.

Medarbetare som ombeds lämna uppgifter ska få det stöd som krävs. Blir de kallade till samtal kommer chefen i normalfallet få kopia på kallelsen så att chefen kan ta sitt

arbetsmiljöansvar. Om ärendet handlar om chefen kan chefens chef eller HR utgöra stöd. Till samtal/intervju har medarbetaren rätt att ta med sig en stödperson som till exempel facklig företrädare eller skyddsombud.

Stöd till den som utpekats i en visselblåsning

Kommunen ska som arbetsgivare med arbetsmiljöansvar tillgodose att verksamheter, chefer och medarbetare som utpekats i en visselblåsning får adekvat stöd. Stödet ska ges när den utpekade får kännedom om att den är utpekad. Utformning av stöd till den som utpekats i en visselblåsning ska anpassas med hänsyn till den utpekades önskemål och behov.

Förbud mot hindrande åtgärder och repressalier

Umeå kommun får inte hindra eller försöka hindra rapportering. Kommunen får inte heller vidta repressalier mot den som rapporterar eller den som bistår den rapporterade personen till exempel en facklig företrädare eller ett skyddsombud. För att det ska räknas om repressalier enligt lagens mening måste det vara någon som företräder arbetsgivaren Umeå kommun till exempel en chef som utsätter den enskilde för åtgärder. Repressalier är någon form av bestraffning som till exempel utebliven löneökning, ändrade arbetsuppgifter, utebliven fortbildning eller någon annan form av missgynnande/orättvis behandling.

Om arbetsgivaren får kännedom att det kan ha eller har förekommit repressalier ska frågan utredas.

Den som ansett sig blivit utsatt för repressalier behöver berätta det för arbetsgivaren eller till exempel skyddsombud/facklig företrädare. Personen kan även välja att få sin sak prövad genom att medarbetarens lokala fackliga organisation påkallar lokal tvisteförhandling eller att medarbetaren väcker talan vid domstol.

Om Umeå kommun vid en rättsprocess visar sig ha brutit mot repressalieförbudet ska kommunen betala skadestånd för den förlust som uppkommit.

§ 82

Diarienum: KS-2025/00671

Förläggning av nämnders och bolags mandatperiod

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att mandatperiod för kommunens nämnder och bolag förläggs från och med 1 jan 2027 och tills vidare.

Ärendebeskrivning

Mandatperiod för kommunens nämnder och bolag

Mandatperiod för kommunens nämnder och bolag har historiskt sett förlagts från 1 december valåret till 30 november nästkommande valår.

Från och med valåret 2022 beslutade kommunfullmäktige att förlägga nästkommande mandatperiod för kommunens nämnder och bolag från och med 1 december 2022 och tills vidare. Anledningen till att det ej angavs något slutdatum för nämnders och bolags mandatperiod var för att möjliggöra den nu föreslagna förändringen.

Bakomliggande orsaker till att mandatperioden för nämnder och bolag nu föreslås förläggas från och med 1 januari 2027 är för att:

- Mandatperioden för nämnder och bolag då sammanfaller med nämndernas/bolagens räkenskapsår (1 jan till 31 dec) och att ansvarsprövning av nämnd/bolagsstyrelse då genomförs för helt räkenskapsår.
- Möjliggöra administrativ hantering och kallelse till konstituerande sammanträde i kommunens nämnder och bolag. Genom att förlägga mandatperiodens start till den 1 jan ges tid till nödvändig administration och kallelse till konstituerande sammanträden i nämnder och bolagsstyrelser. Kommunfullmäktiges val av ledamöter till nämnder och bolag genomförs den 30 november

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-03-30

2026, även om paragrafen omedelbart justeras är det tidsmässigt utmanande att administrativt hantera valärendet, registrera kontaktuppgifter till valda ledamöter i kommunens system för förtroendevalda (Troman) och skicka kallelser till konstituerande sammanträden i nämnder och bolagsstyrelser innan den 1 december 2026. Ett sådant förfaringsätt bedöms vara behäftat med omfattande risk för felaktigheter och/eller förseningar.

Information och samråd om förslaget har genomförts i kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 19 augusti 2025 och 17 februari 2026. Information har även lämnats till kommunstyrelsen 16 september 2025. Samråd har även genomförts med vd för Umeå Kommunföretag AB (UKF).

Nämnds- och bolagsstruktur

Inför varje ny mandatperiod genomförs en översyn av om nuvarande struktur avseende nämnder och bolagsstyrelser är ändamålsenlig. Information om översynen och samråd om det föreligger behov av förändringar i nämnds- eller bolagsstruktur har genomförts i kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 19 augusti 2025 och 17 februari 2026. Information har även lämnats till kommunstyrelsen 16 september 2025. Samråd har även genomförts med vd för Umeå Kommunföretag AB (UKF).

Genomförda samråd har utmynnat i att nuvarande nämnds- och bolagsstruktur är ändamålsenlig och att det inte föreligger behov av förändring av nämnds- och bolagsstruktur i anslutning till ny mandatperiod.

Beredningsansvariga

Dan Gideonsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Hans Lindberg och Lena Andersson.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2026-03-30

Yrkanden

Hans Lindberg (S) och Lena Andersson (M) – Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Nämnder

Bolag

Styrelser

Stadsledningskontoret Lönesupport/Troman